

TARTU ÜLIKOOL
FILOSOOFIATEADUSKOND
EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUSE OSAKOND

Sille Vadi

EESTI KAKSIKNIMEDE STRUKTUUR

BAKALAUREUSETÖÖ

Juhendaja: Annika Hussar, MA

TARTU 2003

SISUKORD

1. Sissejuhatus.....	4
1.1 Eesmärk ja probleematika.....	4
1.2 Terminoloogia.....	4
1.3 Materjal.....	5
1.4 Ülesehitus.....	6
2. Kaksiknimedest teistes maades.....	8
2.1 Inglismaa ja USA.....	8
2.2 Ungari.....	11
2.3 Prantsusmaa.....	12
2.4 Saksamaa.....	12
2.5 Venemaa.....	14
2.6 Soome.....	14
3. Kaksiknimedest Eestis.....	19
4. Paarissõnad eesti keeles.....	26
5. Kaksiknimede analüüs.....	28
5.1 Nimede silbistruktuur.....	28
5.2 Korduvalt kasutatud kaksiknimed.....	33
5.3 Kaksiknimedes esinenud nimedest.....	34
5.4 Esimene tendents: esimeses sõnas vähem silpe kui teises.....	38
5.5 Teine tendents: kõrgema esisilbi vokaaliga sõna esikohal.....	40
5.6 Kolmas tendents: obstruentsema alguskonsonandiga sõna esikohal.....	42
5.7 Neljas tendents: mitmesilbiliste sõnade puhul esikohal lühema vältega sõna.....	43
5.8 Kaksiknimede häälikuline sarnasus.....	45
6. Kolmiknimed.....	50
6.1 Kolmiknimede analüüs.....	50
6.1.1 Silbistruktuur ja lühema sõna esikoha seadus kolmiknimedes.....	50
6.1.2 Kõrgema esisilbi vokaaliga sõna esikoha seadus kolmiknimedes.....	52
6.1.3 Konsonantide seadus ja välde seadus kolmiknimedes.....	53
6.1.4 Kolmiknimede häälikuline sarnasus.....	53

Kokkuvõte.....	55
Kasutatud allikad	58
Summary	62

TABELID JA JOONISED

Tabel 1. Kesknime kasutus Ameerikas (%).....	9
Tabel 2. Eesnimede kasutus Soomes 1980.–1991.a (%)	15
Tabel 3. Eesnimede kasutus Soomes 1995.a (%)	16
Joonis 1. Kaksiknime saanute osakaal 1985.–2000. a.....	22
Joonis 2. Naisenimede moodustusviisid silbistruktuuri alusel	29
Tabel 4. Naisenimede silbistruktuur esimeses ja teise nimes	29
Joonis 3. Mehenimede moodustusviisid silbistruktuuri alusel	30
Tabel 5. Mehenimede silbistruktuur esimeses ja teises nimes.....	31
Joonis 4. Levinumad kombineerimisvõtted nimetüüpide võrdluses.....	32
Joonis 5. Keerulisema struktuuriga nimede jagunemine	32
Tabel 6. 10 sagedamini kasutatud kaksiknime	33
Tabel 7. Naisenimedes esikomponendina esinenud nimed.....	34
Tabel 8. Mehenimedes esikomponendina esinenud nimed.....	35
Tabel 9. Naisenimedes teise komponendina esinenud nimed.....	36
Tabel 10. Mehenimedes teise komponendina esinenud nimed.....	37
Joonis 6. Nimede vastavus reeglile, mille kohaselt on paarisnimes esikohal väiksema silpide arvuga sõna.....	39
Joonis 7. Lühema sõna esikoha seadus mehe- ja naisenimede lõikes.....	39
Joonis 8. Nimede vastavus teise formandi sageduse ja vokaalikõrguse seadusele.....	41
Joonis 9. Nimede vastavus konsonantide seadusele	43
Joonis 10. Mehenimede vastavus völdete seadusele.....	44
Joonis 11. Naisenimede vastavus völdete seadusele.....	45
Tabel 11. Algu- ja lõpuhäälikute samasus mehe- ja naisenimedes	48
Tabel 12. Algu- ja lõpuhääliku samasus sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimedes	48

1. Sissejuhatus

1.1 Eesmärk ja problemaatika

Käesoleva töö teemaks on eestlaste kahe- ja enamaosalised eesnimed. Vaatluse alla tulevad nii sidekriipsuga (nt *Mari-Liis*) kui ka ilma sidekriipsuta kirjutatavad nimed (nt *Anna Elisabeth*). Vaatluse alt jäävad välja liitnimed – mitmest nimest või mitme nime osadest uueks, iseseisvaks nimekujuks liitunud eesnimed (Rajandi 1966: 238), nagu *Anneli*. Eestis on kaksiknimesid vähe uuritud, materjalidest võib vaid välja lugeda, et mitme nime panek nähtusena on küll eksisteerinud, kuid näiteks ajaloolisest kujunemisest on teada väga vähe. Samuti pole selge, mil viisil selliseid nimesid moodustatakse. Seega keskendutaksegi käesolevas töö põhiliselt nimede struktuurile ja püütakse vastata järgmistele küsimustele:

1. Milline on kaksiknimede silbistruktuur? Kas sidekriipsuga kokku kirjutatavate ning lihtsalt lahku kirjutatavate nimede silbistruktuur erineb? Kas on erinevusi mehe- ja naisenimede silbistruktuuris?
2. Millised tegurid määravad nimede järjestuse kaksiknimes? Kas need tegurid on samad sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimede puhul?
3. Kas ja millisel määral on nimed häälikuliselt sarnased?
4. Mil viisil moodustatakse kolmiknimesid? Kas nende moodustusviis erineb kaksiknimede moodustusviisist?

Vastates teisele küsimusele tuginetakse eesti keele paarissõnade käsitlemisele (Väljataga 1992) ja püütakse välja selgitada, kas samad tendentsid, mis määravad liikmete järjestuse rinnastavas sõnapaaris, kehtivad ka kaksiknimede puhul.

1.2 Terminoloogia

Kaksiknimede osas pole Eestis siiani välja kujunenud kindlat terminoloogiat, st ei tehta vahet sidekriipsuga nimedel (nt *Anna-Liisa*) ja lahku kirjutatud nimedel (nt *Andre Toomas*). Näiteks Soomes ja Saksamaal tehakse sellistel nimedel terminites vahet. Eestis

kasutatakse mõlema kohta terminit kaksiknimi või räägitakse lahku kirjutatud variantide puhul lihtsalt kahest eesnimest.

Pikka aega oli mitme nime vormistamine võimalik vaid sidekriipsu abil, seetõttu polnud ka vajadust kahe termini järele, praegu on nimeandjatel võimalik valida, missugust kirjapilti nad eelistavad. Kasutuses on ka praegu ülekaalus sidekriipsuga variant, kuid palju pannakse ka sidekriipsuta nimesid. Küsimus on selles, kas sidekriipsuta varianti üldse tuleks vaadelda eraldi nimetüübina või tuleks seda käsitleda kahest (või enamast) nimest koosneva eesnimena, öeldes inimese kohta, kel on selline nimi, et tal on kaks eesnime. Perekonnaseadus (1998) kasutab sidekriipsuga variandi kohta terminit 'kahekordne nimi'. Ehkki nimede kasutuse kohta andmed puuduvad ja pole selge, kas nime graafilisel kujul on nimeandjate jaoks mingi tähendus, tundub, et sidekriipsuga varianti on hakatud tajuma terviknimena ja seda tavaliselt sellisel kujul ka kasutatakse, kui nimed on lahku kirjutatud, jääb tavakasutusse neist sageli vaid üks (tavaliselt esimene). Käesolevas töös kasutatakse termineid **kaksiknimi** ja **nimepaar** mõlema variandi (*Karl-Erik, Karl Erik*) kohta ning täpsemaks eristamiseks kasutatakse termineid **sidekriipsuga nimi** ja **sidekriipsuta nimi**. Võimalik oleks ka väljend 'kahest (või enamast) osast koosnev nimi', kuid selle tähendus on laiem, sest kahest osast koosnev nimi on ka liitnimi. Kolmeosaliste nimede (*Hanna Liisa Maria*) kohta kasutatakse käesolevas töös terminit **kolmiknimi**. Terminit **mitmiknimi** kasutatakse nii kaksik- kui kolmiknimede kohta.

1.3 Materjal

Töös kasutatud nimed pärinevad Tallinna Pedagoogikaülikooli juures koostatavast eesnimekogust, mille materjal on saadud AS Andmevara hallatavast rahvastikuregistri andmebaasist. Nimed on pärit aastatest 1980–2000 viieaastase intervalliga. 1985.–1987. aastani kehtis küll mitme eesnime andmise keeld, kuid kuigivõrd pandi neid siiski, seetõttu on kaasatud ka 1985. aasta. Materjaliks on 3092 nime, nendest 3023 kaksiknimi ja 69 kolmiknimi. Mehenimesid on materjali hulgas 1506 ja naisenimesid 1517. Sidekriipsuga nimesid on 1698 ja sidekriipsuta nimesid 1325. Kaasatud on arvatavalt

eestlaste nimed, st kõigi nende laste nimed, kelle enda, ema ja isa rahvuse lahtrisse on rahvuseks märgitud eestlane. Kuna mõnedel juhtudel on rahvus märkimata, mõningad küsitavused siiski jäävad, eriti nimede puhul, mille kõik osised on võõrapärased. Samas pole võimatu, et soome- või inglisisvaimustuse ajal on eesti lapsele antud täiesti võõrapärane nimi (nt *Geoffrey Michael, Michael-Jeffrey, Carol-Janett, Vuokko Päivikki*), sest tänapäeval mängib nimevalikul olulist rolli televisioon, varasemast tihedam suhtlemine välisriikidega ning teised keele- ja kultuurikontaktid, samuti asjaolu, et lastele antakse sageli selliseid nimesid, mis sobivad igasse keelde (Ivask 2002: 28). Sellised nimed kujutavad endast materjali analüüsil teatavat probleemi, sest puuduvad andmed nende kasutuse kohta. Pole võimalik kindlaks teha, kas *Michael* on ühe- või kolmesilbiline, kas *David* hääldatakse eesti- või inglispäraselt. Üldjuhul on siinses käsitluses läbinisti võõrapäraste nimede puhul aluseks võetud inglispärane hääldus. Nende nimede puhul, mille üks osis on eestipärane, teine võõrapärane, on otsustus tehtud iga üksiku nime puhul eraldi. Kõik kirjakujuilt erinevad nimed on loetud eraldi nimedeks (nt *Karl Erik, Karl-Erik, Carl-Erik, Carl Erik* jne). Üldjuhul on töös analüüsitud nimesid, mitte nimekandjaid, vaid silbistruktuuri analüüsis on juurde lisatud ka osakaal nimekandjate järgi.

1.4 Ülesehitus

Töö esimeses pooles antakse ülevaade kaksiknimede ajaloost, kujunemisest ja kasutusest, samuti senistest kaksiknimede käsitlustest kõigepealt teiste maade kohta, põhjalikumalt on peatunud Saksamaa ja Soome kaksiknimedel, kuivõrd mitme nime panek on Eestisse levinud just Saksamaalt, Soome (samuti Rootsi) aga mõjutavad tänapäeva nimekasutust Eestis. Vastavate uurimuste olemasolul on antud ka ülevaade kaksikute nimedest, sest kuigi kaksikute nimepaarid ja kaksiknimed on erinevad, võib eeldada et mõlemal juhul on taotluseks saavutada teatud kooskõla nimede vahel.

Seejärel antakse ülevaade kaksiknimede kujunemisest ja kasutusest Eestis. Neljandas peatükis on ülevaade eesti keele paarissõnade struktuurist ja teguritest, mis määravad

liikmete järjestuse paarissõnas. Viienda peatüki moodustab kaksiknimede analüüs. Käsitletakse kaksiknimede silbstruktuuri, välja on toodud kaksiknimedes eelistatud nimed. Analüüsitakse nimede järjekorda määravaid tegureid Väljataga (1992) paarissõnade käsitluse alusel ning kaksiknime komponentide häälikulist sarnasust. Kuuendas peatükis analüüsitakse kolmiknimesid, nende moodustusviise, osiste järjekorda määravaid tegureid ja häälikulist sarnasust.

2. Kaksiknimedest teistes maades

Kaksiknimede panek on algselt levinud moenähtusena. Nii on neid alguses pandud rohkem tüdrukutele kui poistele, aja jooksul aga on nähtus poiste nimede seas isegi rohkem levinud, mida on ka seletatud poiste nimede suurema traditsioonikandvusega: perekonna traditsioonilised eesnimed on sagedamini seotud meesliini kui naisliiniga. Ka ühes Saksamaal välja antud nimeraamatus (Naumann 1988: 43) on märgitud, et kuigi lapsele vanemate või vanavanemate nime andmise komme on peaaegu kadunud, esineb seda juhtudel, mil laps saab rohkem kui ühe nime – sellisel juhul on mitmest nimest üks sageli seotud perekonna traditsiooniliste nimedega.

Kaksiknimede andmine oli pikka aega omane vaid kõrgematele ühiskonnakihtidele, muutudes aja jooksul tavaliseks ka lihtrahva hulgas, näiteks Taanis oli XVIII sajandi lõpul kahe nime andmise tava üldine aadlike, kirikutegelaste ja ka kodanluse seas, kuid talupojalastest sai kaks nime vaid 5% (Hussar 1998: 106). On ka arvatud, et Rootsis sai kahe eesnime levik alguse Karl IX-st (1550–1611), kelle laste nimed olid Gustav Adolf, Karl Filip ja Maria Elisabet (Kiviniemi 1982: 179).

Enamikus riikides on lubatud lapsele anda kaks või kolm eesnime. Soomes on lubatud anda kuni kolm eesnime (Närhi 1993: 341), Ungaris kaks (Kálmán 1989: 56). Islandi 1991. aastal vastu võetud isikunimeneseadus lubab panna lapsele kuni kolm eesnime varasemas seaduses oli lubatud kaks eesnime (Sigmundsson 1992: 90). Fääri saartel tohib seaduse järgi anda lastele kuni kaks eesnime (Johansen 1993: 106).

2.1 Inglismaa ja USA

Inglismaal on üksikuid näiteid mitme nime panekust (nt *John William*) teada juba XIV sajandist (Withycombe 1977: XLIII), kuid tavaliseks muutus mitme nime panek XVII sajandil, Inglismaa kohta on siiski andmeid ka kaksiknimede, nt *Mary Anne* ja *Anna Maria* andmisest 1688. a revolutsiooni ajal, arvatavalt kuningannade Mary ja Anne auks.

Selliseid nimekombinatsioone käsitati ühe nimena ja kasutati tervikuna ka vastavate isikute kõnetamisel, nähtusena püsis selliste nimede andmine XIX sajandini, piirdudes vaesemate klassidega ning suri lõpuks täielikult välja (Withycombe 1977: XLIV). Samas märgib Withycombe, et USA lõunaosariikides on see tava siiski säilinud.

Üldiselt on inglise keelt rääkivates maades on mitme nime kasustraditsioon siiski mõnevõrra teiselaadne, sest seal on kasutusel *middle name* 'kesknimi'. Inimese täisnimi (*full name*) moodustub seega eesnimest, keskmisest nimest ja perekonnanimest. Sellisena sarnaneb ingliskeelsete maade nimetraditsioon mõnevõrra vene nimetraditsiooniga, kus täisnime moodustavad ees-, isa- ja perekonnanimi. Kesknimi pole päriselt võrreldav meie kaksiknimedega, kuivõrd lisaks erinevale kasustraditsioonile on kesknimed sageli pigem perekonna- kui eesnimed, eriti USAs.

Ameerika üliõpilaste hulgas tehtud loenduse põhjal oli 1977. aastal kesknimi 95%-l Ameerika meestest ja 92%-l naistest, 4%-l meestest ei olnud keskmist nime ja 1%-l oli neid rohkem kui üks, 4%-l naistest ei olnud keskmist nime ja 4%-l oli neid rohkem kui üks (Dunkling 1977: 24). Arvatavasti olid need arvud umbes samad ka teistes inglise keelt rääkivates maades (Dunkling 1977: 24).

Tabel 1. Kesknime kasutus Ameerikas (%)

	Naised	Mehed
Kesknimi puudub	4	4
Üks kesknimi	92	95
Kaks või enam kesknime	4	1

Kesknime kasutust on vanemad ise põhjendanud sellega, et kui eesnimi ei meeldi, on võimalus selle asemel kasutada kesknime, uurimused aga näitavad, et seda võimalust kasutab vaid kolm protsenti meestest ja üks protsent naistest (Dunkling 1977: 24). Seega jääb kesknimi suure tõenäosusega oma keskmisele, vähekasutatavale positsioonile,

mistõttu näiteks lastel on isegi raske oma kesknimesid meeles pidada, sest nad kuulevad neid harva. On ka märgitud (Nuessel 1992: 13), et keskmine nimi võimaldab säilitada mõningaid olulisi perekondlikke tunnusoone, nagu religioon või kultuuriline pärand – sellisena sarnanevad kesknimed ka kaksiknimedega, mille puhul võib samuti teine või kolmas nimi olla mingi perekonnatraditsiooni kandjaks. Seda on leidnud ka Dunkling (1977: 24), tema sõnul säilitatakse kesknimes just sageli perekonna traditsioonilisi nimesid.

Kesknime valik erineb oluliselt eesnime valikust, Dunklingi (1977: 24) järgi on 25% kesknimedest pigem perekonnanimed. Samas on perekonnanimede kasutamine ristiniimenärv rohkem levinud USA-s, kus kolm neljandikku perede vanimatest poegadest kasutab eesnimena või kesknimena ema neiupõlvenime (Withycombe 1977: XLII). Seda võib omakorda võrrelda Hispaania nimesüsteemiga, milles inimese täisnimi moodustub eesnimest, isa esimesest perekonnanimest ja ema esimesest perekonnanimest (Villa Basalo 1996: 321).

Kesknime kasutatakse suure tõenäosusega initsiaalina, see on nn tähtnimi (ingl *letter name*). Initsiaali kasutuses on jällegi erinevus USA ja Suurbritannia vahel – kui Ameerikas eelistatakse nimekuju *Franklin D. Roosevelt*, siis Inglismaal oleks vastava nime kasutus *Franklin Delano Roosevelt*, *F. D. Roosevelt* või lihtsalt *Franklin Roosevelt* (Withycombe 1977: XLIV). On ka teada juhtumeid, kus vanemad on pannud oma lastele tähtnimed ilma nende taga olevate eesnimedeta, et laps saaks ise hilisemas elus omale nimed valida. Dunkling (1977: 26) toob näiteks D. R. Scotti, kes sai endale nimedeks oma isa eesnime ja kesknime initsiaalid, kuid hilisemas elus ei asendanudki neid nimedega, tõenäoliselt ka sellepärast, et D hääldus Dee [dii], on iseseisva nimena aktsepteeritav.

Initsiaali kasutamisest täieliku eesnime asemel on teada ka teistes riikides, Gulbrand Alhaug (1996) on uurinud initsiaali kasutamist Norras XIX sajandil kahe rahvaloenduse andmetel. Uurimusest selgub, et suur hulk inimesi eelistas kasutada mingil positsioonil

initsiaali täisnime asemel (nt *S. Carl Viktor, P. Odd T., Anne Marie S., Anne M. Trine*). Ei selgu aga, kas initsiaali taga on teine eesnimi või kesknimi. Tänapäeval võib Norras kasutada kesknimena matronüüme või patronüüme (Svanevik 1991: 132).

Kui inimesel on nii eesnimi kui kesknimi, siis nimede struktuur on naisenimede puhul tavaliselt – eesnimi mitmesilbiline, kesknimi aga ühesilbiline (populaarsed keskmised nimed on *Lee, Lynn, Sue, Gail, Jo, Ruth*), meeste puhul aga vastupidi – populaarsemad kesknimed on mitmesilbilised, nagu *Stephen, Michael, Joseph, Anthony*, mis lisatakse ühesilbilistele eesnimedele, nagu *John, Paul, George, Mark* (Dunkling 1977: 24, 26). Põhijoontes vastab see nii saksa kui eesti kaksiknimede tüüpilisele silbistruktuurile, mille olulisimaks jooneks näib olevat asjaolu, et meeste kaksiknimede esiosa on ühesilbiline ja tüdrukutel mitmesilbiline, teise osise silpide arv võib varieeruda.

Ingliskeelsetes maades on tehtud ka uurimusi kaksikute nimede kohta, tegemaks kindlaks mil viisil kaksikute nimed paare moodustavad. Frank Nuessel (1992: 13) kirjutab Planki 1964. aasta uurimusele viidates, et kaksikutele nimeandmisel on olulised kolm tendentsi: 62%-l juhtudest algavad nimed sama häälikuga (nt *Arthur ja Allan, Mary ja Maureen*), 17% nimedest riimuvad või on sarnase struktuuriga (nt *Mary Sue ja Gary Lou, Arlene ja Charlene*), 21% nimedest ei ole mingit sarnasust.

2.2 Ungari

Ungaris on mitme nime andmise komme on tuntud XVIII sajandist, kuid moodi tulnud valdavalt XIX sajandil, mil intellektuaalid ja ametnikud hakkasid panema oma lastele kahte–kolme, harva ka nelja eesnime (Kálmán 1989: 56). Béla Kálmáni andmetel oli XIX sajandi lõpupoole Budapestis kahe nime saajaid 20% ringis, kolm nime sai aga 1% lastest, 1947. aastal sai kaks nime juba 50% lastest, kolm nime 5% ning ei puudunud ka harvad kombinatsioonid neljast–viiest nimest. Tänapäeval ei või Ungaris anda lapsele rohkem kui kaks eesnime, kuid nimetraditsioonis ei ole tavaks teist eesnime igapäevaelus kasutada, ka ametlikus asjaajamises on teise eesnime kasutus harv. Samas on teada, et

inimesed, kellele nende esimene eesnimi mingil põhjusel ei meeldi, on kasutanud selle asemel initsiaali, nt *Kovács Ödön Gábor – Kovács Ö. Gábor* (Kálmán 1989: 56). Kahe eesnime valikul peetakse Ungaris väga oluliseks, et omavahel sobiksid nii perekonnanimi ja esimene eesnimi, esimene ja teine eesnimi, kui ka kõik kolm nime kokku, samas aga hoiatatakse koomilise varjundiga kombinatsioonide, nagu *Galamb Ella Bella* või *Szücs Aba Csaba* eest (Ladó 1971: 13). Nimed peavad moodustama ilusa, hästikõlava ja rütmilise kombinatsiooni ning on oluline teada, milline eesnimi sobib missuguse perekonnanime järel ja kahe eesnime valikul eriti – millised eesnimed sobivad teineteise järel (Ladó 1971: 12).

2.3 Prantsusmaa

On teada, et Prantsusmaal on mitme nime kasutamise tava vana, kuid kasutus hakkas vähenema XX sajandi alguses, et 1930–40ndatel taas suureneda, seda eriti meeste nimede osas (Besnard 1986: 266-267). Sel perioodil tulid järjestikku moodi *Jean*-algulised kaksiknimed, nagu *Jean-Claude* (1940.–44. aastal populaarsuselt teine nimi 4,7% kõigist nimeandmisjuhtudest), *Jean-Pierre* (1940.–44. aastal populaarsuselt üheksas), *Jean-Marie*, 1950ndatel lisandusid neile *Jean-Louis* ja *Jean-Jacques*. Tüdrukute kaksiknimedest on erinevatel aastatel kümne populaarsema nime hulka kuulunud *Marie-Louise* (kümne populaarsema nime hulgas aastatel 1890–1919), *Marie-Thérèse* (kümne populaarsema nime hulgas 1930–1944) ja *Anne-Marie* (kümne populaarsema hulgas 1945–1949). 1960ndate algusest on kaksiknimede kasutus taas vähenenud, kuid mitte päriselt kadunud, moes on peamiselt *Anne*-algulised kaksiknimed (Besnard 1986: 269).

2.4 Saksamaa

Kaksiknimede kasutamise tava on Saksamaal tuntud olnud juba XVII sajandil, sel ajal levis komme sealt ka Taani ja Rootsi (Kiviniemi 1982: 179). Aastail 1640–1644 sai

Saksamaal Siegeni linnas üle 18% lastest kaksiknime, sada aastat hiljem juba 66,6% ja veel nelikümmend aastat hiljem 70,6% (Mackensen 1969: 13).

Samas on Saksamaal tervikuna nimekasutuses suuri erinevusi, mõnes piirkonnas on tavaks anda pigem kaks nime, mõnes üks nimi. Näiteks Heidelbergis sai 1987.–88. aasta andmete põhjal umbes 50% tüdrukutest ja 60% poistest kaks nime, samal ajal kui Põhja-Saksamaal on 1970ndate aastate andmete põhjal 84% tüdrukutest ja 75% poistest saanud ühe nime (Hussar 1998: 106–107). Üldiselt on Saksamaal nagu mujalgi tendents liikunud kaksiknimede suurema osakaalu suunas. Aastal 1900 oli Berliinis 40 000 koolilapse nime hulgas vaid 13 sidekriipsuga nime, so 0,04% (Seibicke 1978: 155), 1928/29 Hamburgis oli kaksiknimesid juba 15,6% ja 1951 Bremenis juba 46% (Mackensen 1969: 14). Ida-Saksamaa kohta on märgitud (Naumann 1988: 44, 81), et kaksiknimesid on seal kõige arvukamalt kasutatud 1920.–50ndatel aastatel, pärast seda vähem; eriti arvukalt on olnud poistele pandud sidekriipsuga nimesid aastatel 1944–1954. Seevastu tüdrukutele on kaksiknimesid kogu aeg pandud suhteliselt vähe (Naumann 1988: 81).

Kaksiknimede kohta kasutatakse Saksamaal terminit *Doppel(vor)name*. Wilfried Seibicke (1991: 79) kasutab lisaks termineid *Doppelform* ja *Kopulativname*, mis tähistavad samuti kahest iseseisvast nimest koosnevat eesnime. Eesti terminitest vastavad need liitnime mõistele (mitmest nimest või mitme nime osadest uueks, iseseisvaks nimekujuks liitunud eesnimed (Rajandi 1966: 238)), näiteks nimekujud *Annemarie*, *Karlheinz*. Omaette alarühma mitmest nimest koosnevate nimede hulgas moodustavad sidekriipsuga kokku kirjutatavad nimed – *Bindestrichname* ('sidekriipsnimi').

Saksamaal on kaksiknimede kohta tehtud ka sotsioloogilisi uuringuid, mille põhjal on leitud (Seibicke 1978: 161), et sidekriipsuga nimesid kasutatakse peamiselt mitte-katoliiklikes kesk- ja kõrgklassi linnaperekondades Põhja- ja Kesk-Saksamaal.

Saksa nimede puhul on samuti välja toodud ka sidekriipsuga nimede tüüpilisemad ehitusmallid, naiste nimede puhul on see 2+2 või 2+3 silpi, samal ajal kui suurel osal

meeste nimedest on esiosaks ühesilbiline nimi, millele järgneb kas kahe-, kolme- või ühesilbiline nimi.

Praktilises nimekasutuses on sidekriipsuga kokku kirjutatavaid nimesid soovitatud seetõttu, et neid saab peaaegu piiramatult varieerida, peale selle saavat sellistes ühendites harjumatumaid eesnimesid suupärasemaks teha (nt *Hans-Renato*, *Riana-Yvonne*) (Mackensen 1969: 14). Esineb ka soovitus (Naumann 1988: 44) kasutada kaksiknime juhul, kui lapsele soovitav eesnimi iseseisvalt ei väljenda lapse sugu, nt *Chris-Ilona*.

2.5 Venemaa

Venemaal mitme nime tarvitust ei tunta, sest väljakujunenud süsteemi järgi nimetatakse venelasi ees-, isa- ja perekonnanime järgi (Suslova 1991: 8). See süsteem oli kasutusel ka mitmetes endise NSVL maades, sealhulgas Eestis, mistõttu olid ka siin kaksiknimed vahepealses ebasoosingus või lausa keelatud.

1991. aasta andmetel kannab 95% venelasi traditsioonilisi kalendrinimesid ja mitmenimelisust peaaegu ei kohta (Suslova 1991: 8). Mitme nime panek ei olnud lubatud ka rahvusvaheliste abielude puhul ning perekonnaseisuametis selgitati vanematele, et mitmenimelisus ei ole kooskõlas vene nimesüsteemiga. Siiski oli ajakirjanduses fikseeritud üksikuid kaksiknimesid, nagu *Anna-Alina*, *Marianna-Svetlana*, *Margarita-Marina*, *Rostislav-Juri* (Suslova 1991: 8). Siiski on viimastel aastatel ka Venemaal lubatud panna lapsele kaks nime (Suslova 1991: 8).

2.6 Soome

Soomes on mitme eesnime levik ilmselt alanud samal moel kui Skandinaavias, st XVIII sajandi lõpul on nähtus olnud üsna haruldane, kuid levinud kiiresti XIX sajandil. On leitud, et murrang toimus XIX sajandi alguses, pärast 1820. aastaid saavad pooled lastest kaks nime, tüdrukud sagedamini kui poisid (Kiviniemi 1982: 180–181). Kahenimelisus

hakkas järk-järgult ühenimelisust välja tõrjuma, 1870. aastal oli esmakordselt kahenimelisus sama sage kui ühe eesnime andmine (Kiviniemi 1986: 82).

Soomes on samuti välja kujunenud kindlad terminid kaksiknimede kohta, nimelt käibib seal sidekriipsuga variandi kohta termin *yhdysnimi* ja seda nime kasutatakse harilikult ka tervikkujul. On välja kujunenud terve hulk sidekriipsuga nimesid, nagu *Marja-Liisa*, *Ari-Pekka*, *Vesa-Matti*, kuid sidekriipsuga võib kokku kirjutada kõiki nimesid, mis selliselt moodustavad ühe eesnime - *yhdysnimi* (Mikkonen 1986: 447). Seega on termin *yhdysnimi* jällegi sisuliselt lähedasem meie liitnime mõistele, kuna seda vaatamata kaheliikmelisusele loetakse üheks nimeks. Sidekriipsuta variant - *kaksoisnimi* (nt *Anna Kristiina*)- ei ole tavaliselt tervikuna kasutusel, tavanime rollis esineb ainult üks mitmest nimest. Sidekriipsuga nimede levik algas Soomes XIX sajandil ehk umbes samal ajal kui Rootsis ja Saksamaal, kuid meeste nimedesse ilmus sidekriips umbes 40 aastat hiljem kui naiste nimedesse (Kiviniemi 1999: 78). Sidekriipsuga nimedes on enamasti esikomponendiks hetke moenimi, kuid näiteks 1980ndatel armastati ka traditsioonilisi soome nimesid (Kiviniemi 1999: 79).

Noorem ilming on Soomes kolme ja enama eesnime levik – XIX sajandi lõpul oli kolme ja enama nime kandjaid vaid paar protsenti, kuid kogu XX sajandi algupoole see arv tõusis (Kiviniemi 1982: 183), ületades esimest korda kogu maal 10% piiri 1940ndatel (Kiviniemi 1986: 81). Käesoleval ajal saab laps Soomes järjest suurema tõenäosusega koguni kolm nime. Kiviniemi (1993: 15) toob välja järgmised andmed (1980.–1991. aasta kohta):

Tabel 2. Eesnimede kasutus Soomes 1980.–1991.a (%)

	Tüdrukud	Poisid
1 nimi	5	3,3
2 nime	79,9	75,8
3 nime	15,1	20,9

1995. aastaks on muutus järgmine (Hussar 1998: 106):

Tabel 3. Eesnimede kasutus Soomes 1995.a (%)

	Tüdrukud	Poisid
1 nimi	2,5	2,1
2 nime	u 72	u 68
3 nime	25,6	29,7

Ühe nime saajatestki aga on 80% neid, kes saavad sidekriipsuga ühendatud nime, mis küll koosneb kahest osast, aga mida käsitletakse harilikult ühe nimena, seega on tegelikult ühe nime saajaid alla ühe protsendi (Halonen 1994: 18). Seaduse järgi ei saa Soomes anda enam kui kolm eesnime, kuid *yhdysnime* lugemine üheks eesnimeks toob kasutusele 5- või koguni 6-osalised kombinatsioonid, nt *Sari Eeva-Liisa Anna-Maija* ja tekitab probleeme eesnimede arvu määramisel (Närhi 1993: 341).

Soomerootslaste puhul saab nii tüdrukutest kui poistest ühe nime vaid üks protsent lastest, kaks nime 64% tüdrukutest ja 54% poistest ning kolm nime vastavalt 35% ja 45% (Hussar 1998: 106). Marianne Blomqvist (1999) on uurinud soomerootslaste eesnimesid ja toob ühe aspektina välja sidekriipsuga nimede (*Ann-Beatrice, Alf-Göran, Ben-Olof*) suure osakaalu unikaalnimede hulgas ja patronüümide kasutamise teise või kolmanda nimena (nt *Bengtsdotter, Christiansson*), mis jäävad dokumendinimedeks ja mida ei kasutata inimest poole pöördumisel. Sarnaselt mitme teise uurijaga märgib ka Blomqvist (1999: 108), et mitmest nimest käibenimeks jääb suure tõenäosusega esimene, teine aga on sageli sugulaste järgi antud.

Minna Saarelma-Maunumaa (1997) on uurinud soome isikunimesid Namiibias, Ovambos, kuhu Soome Evangeelne Luterlik Kirik saatis alates 1870ndatest aastatest misjonitööle sadu inimesi. Pikaajaline kahe kultuuri koosmõju peegeldub paljuski keeles

ja eriti nimes. Olles pikka aega ainsad eurooplased selles Aafrika osas, avaldasid misjonärid kohaliku kultuurile, sh nimetraditsioonile olulist mõju. Seetõttu viis Euroopa mõju Ovambo traditsioonilise, ühe-eesnimelise nimesüsteemi hülgamiseni, lastele hakati andma kahte, kolme ja isegi nelja nime. Saarelma-Maunumaa (1997: 278) järgi on tendents pidevalt liikunud suurema arvu nimede suunas: 1920ndatel ristitute said mitu nime 16,1%, 1990ndatel aastatel ristitute hulgas oli see protsent juba 69,6. Mitut nime antakse sagedamini naistele kui meestele – naistest saab mitu nime umbes 80%, meestest on mitme nime saajaid 50% ringis. Samas on mitme nime andmise traditsioonil Ovambos hulganisti kohalikke variatsioone. Tavalised on väga silmatorkavad 3- või 4-nimelised kombinatsioonid Euroopa, Piibli ja Ovambo traditsioonilistest nimedest, nt *Saara-Toini-Nyanyukweni* või *Leopold-Meke-Ndati-Tangi*. Selliseid variante moodustatakse sidekriipsu abil peaaegu kõikidest nimedest. Eesnimedeks on ka valitud soome perekonnanimesid, nt *Lehtonen*, *Rautanen* ning Ovambos ei ole ebatavaline kohata inimest, kelle eesnimi on *Martin Luther* või *Martti Ahtisaari*. Saarelma-Maunumaa (1997: 279) on ka märganud, et esimeseks nimeks antakse naistele tavaliselt euroopa nimi, meestele Piiblinimi, samas pole päriselt hüljatud ka traditsioonilisi nimesid, vaid need on saanud uue elu teise, kolmanda või neljanda nimena, sest nendeks on peaaegu 90%-l juhtudest ovambo traditsiooniline nimi. Samuti märgib Saarelma-Maunumaa (1997: 280), et hoolimata värvikatest kombinatsioonidest ristinimes, käibib tavanimena harilikult ovambo nimi.

Arja Lampinen (1999) on uurinud kaksikute nimesid, täpsemalt seda, mismoodi kaksikute nimed moodustavad paare. Kui kummalgi kaksikutest on üks nimi, sarnaneb moodustuv paar ühe inimese kahe nimega, s.o kaksiknimega ning peaks seega struktuuri osas alluma samadele tendentsidele ja seaduspärasustele.

Lampinen uuris 647 Turu ja Jyväskylä kaksikutepaari nimesid ja tema järelduste kohaselt antakse kaksikutele tavaliselt nimed, mis omavahel kõlaliseselt harmoneeruvad – paljudel juhtudel on nimes alliteratsioon (*Salli* ja *Siiri*, *Onni Olavi* ja *Osmo Oskari*), sageli on kokkukõla ka nimede lõpuhäälikutes, mida võiks nimetada riimiks, juhul kui kokku langevad 3–4 häälikut (*Pentti* ja *Antti*, *Pietari* ja *Ivari*). Häälikuline kokkukõla võib

ulatuda nii kaugemale, et tegemist on minimaalpaaridega, mis erinevad ainult ühe hääliku poolest (*Keijo* ja *Reijo*, *Maija* ja *Kaija*). Sageli esineb mõlema nime esisilbis sama diftong või pikk vokaal, tavaline on ka konsonantühend või geminaat mõlemas nimes. Häälikuliselt sarnased on Lampineni hinnangul kaks kolmandikku kaksikute nimedest. Kaksikute nimed on sageli ka struktuurilt sarnased, st nad on sama silpide arvuga, näiteks *Irja Wellamo* ja *Aino Tellervo* on mõlemad moodustatud kahesilbilisest esiosast ja kolmesilbilisest teisest nimest. Kaksikute nimed on erinevad peamiselt vaid semantilistel põhjustele, näiteks juhul, kui mõlemal kaksikul on Piibli nimi.

3. Kaksiknimedest Eestis

Mitme nime andmise tava ei ole Eestis kuigi vana ning on vähemalt siiani olnud suhteliselt vähe levinud, seetõttu on ka kaksiknimede alaseid uurimusi vähe.

Esimesed andmed kaksiknimede kohta on pärit XVIII sajandist (Rootsmäe 1969: 623), mil saksa eeskujul on kaksiknimesid antud Võnnu kihelkonnas. Kuigi XVIII sajandi teisel poolel on mitme nime andmine sagenenud, kuid siiski on tegemist olnud üksikjuhtumitega.

Heldur Palli on uurinud XVI sajandi isikunimesid Harju- ja Järvamaal. Ta on märkinud, et osa eesnimesid oli tollal kujunemas lisanimedeks, kuid et on väga raske kindlaks teha, kumb eesnimekujulistest nimedest on eesnimi, kumb lisanimi, on ta vakuraamatutes kõrvuti esinevad eesnimed (nt *Pepe Andres*, *Hannos Nane*) harilikult lugenud kahekordseteks eesnimedeks (Palli 1959: 597). Sellegi põhjal võib oletada, et kahe nime panemise tava on eksisteerinud. Harilikult on siiski oletatud, et üks kahest nimest on lisanimi mitte teine eesnimi (Henno 2003).

Kairit Henno (2000) on uurinud poeglaste eesnimesid Põide eesti koguduse 1801.–1840. a sünniregistreis. Vaadeldud ajajärgul on seal esinenud 38 mitmiknime, neist üks kolmiknimi, ülejäänud kaksiknimed, sealjuures esineb valdav osa nimedest vaid ühe korra, st tegemist on unikaalnimedega, korduvad nimed on vaid (*K~C*)*arl Gustav* (3 korda), *Carl Wilhelm* (2 korda), *Friedrich Eduard* (2 korda), *Johann Gusta(v~w)* (2 korda) (Henno 2000: 38). Mitmiknime komponentidena on kasutatud 25 erinevat nime, sagedasemad komponendid on olnud *Friedrich*, (*C~K*)*arl*, *Johann*, *Karel* ja *Gusta(v~w)*.

On arvatud, et kaksiknimede kasutamine on rohkem levima hakanud 1880.–1890. aastatel, mil mitme nime andmine on eestlastele juba tuttav tava, kuid siiski võrdlemisi tagasihoidlikult esinev (Hussar 1998: 105). Täpsemad andmed aga selle kohta puuduvad.

XX sajandi esimestel kümnenditel on mitme nime andmise tava arvatud olevat tuntud, kuid mitte väga levinud. Sellele viitavad ka A. Hussari andmed: 1930. aastal on kaksiknime saanud viiendik tüdrukutest ja umbes 14% poistest, tõenäoliselt on see umbes nii olnud ka eelnevatel aastatel. Pärast 1930. aastat hakkas kaksiknimede osakaal vähenema, 1950. kuni 1980. aastani oli see väga madal, kõikudes 0,1 – 4% vahel ning hakkas tõusma pärast 1990. aastat (Hussar 1998: 109).

XX sajandi algul on ka arvatud, et kahe nime panekust tuleks loobuda, kuna see vaid asjatut segadust ja probleeme tekitab. Kohe sajandi alguses, 1901. aastal ilmunud “Nimede raamatus” märgib Juhan Kurrik, et kahe nime panek tekitab probleeme asjaajamises, kuna tegelikult kasutatakse ikka vaid üht nime (Hussar 1998:105).

Hildegard Must (1960: 374) on märkinud, et nagu mujalgi Lääne-Euroopas esines ka Eestis esimese maailmasõja ajajärgul uudsuse ja omapärasuse taotlemine, muuhulgas pandi ka nimesid, nagu *Modest-Adonis* ja *Olinde-Seraphine*.

A. Hussar (1998: 109) on kaksiknimede osakaalu alusel kõigist nimeandmisjuhtudest toonud 1930ndad ja 1940ndate alguse välja kui kaksiknimede kasutuse esimese perioodi, mil nende osatähtsus oli suur.

Esimese Eesti Vabariigi ajal polnud lapsele antavate nimede arv piiratud, küll aga märgitakse, et liiga suure nimede arvu sissekandmisest akti tuleb perekonnaseisuametnikul ära öelda vastava formulari lahtri piiratuse tõttu (Teder 1939: 239).

Teise maailmasõja järgsel ajal püüti ilmselt ametnike tööd ühtlustada ja kergendada, mis tõi kaasa kaksiknimede ebasoosingu, kõige drastilisem on pilt olnud 1955. aastal, kui on antud vaid üks kaksiknimi – *Margus-Leonardo* (Hussar 1998: 107). Hussari (1998: 107) andmetel leidub 1960.–1970. aastatel sünniaktides märkusi, nagu: “Vanemate tungival soovil saab laps nimeks (näiteks) *Anna-Reef*”. Edgar Rajandi ja Helmut Tarand (1967) märgivad artiklis eestlaste nimemaitsest, et varasemast rohkem on hakatud armastama

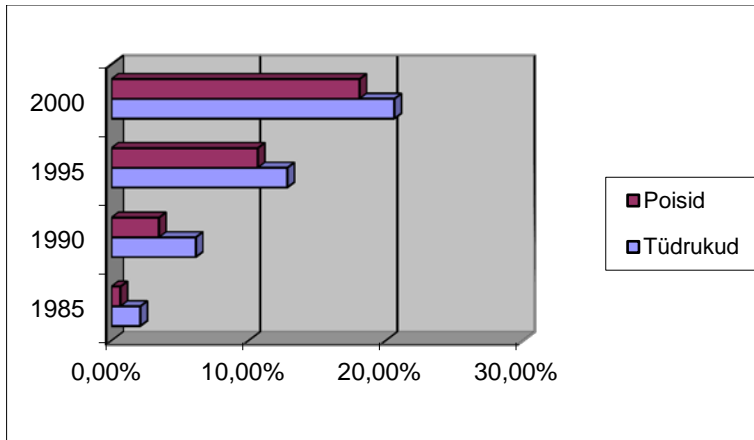
kaksiknimesid ning hoolimata üksiknimede *Elle* ja *Helle* populaarsuse kahanemisest leidub 1965.aasta sünniregistris nimesid, nagu *Helle-Mai*, *Helle-Mari*, *Heli-Mall*, *Hele-Mall*, *Ele-Mai*, *Elina-Ann*, mis puuduvad 1963.aastal. Sellest nähtub, et kaksiknimesid hakati sel ajal rohkem kasutama.

Nagu eespool märgitud, Vene nimesüsteemis kahe nime andmise tava puudub, kuna seal on kasutusel isanimi, seetõttu polnud ei Eestis ega mujal Nõukogude Liidus vene traditsiooni eeskujul kahe eesnime andmine levinud, vahepeal kehtis kahe nime andmise keeld. 28.03.1984 vastu võetud "Instruktiivne juhend sünni registreerimise küsimustes" sätestas: "Lapsele võib anda ühe eesnime, kahe eesnime andmine on keelatud" (Mihkels 1987: 4). 1987. aastal keeld kaotati ning lapsele võis jälle anda kaks eesnime. Aega 1950ndate teisest poolest kuni 1987. aastani eristab A. Hussar (1998: 109) kaksiknimede kasutuse teise perioodina, mil mitme nime panek oli kas ebasoosingus või periooditi keelatud. 1987. aastaga algas kolmas periood, mil kaksiknimede tulid moodi.

Koos kahe nime paneku keelu kaotamisega ilmuvad taas ka soovitused kahe nime panekust pigem siiski loobuda. Nii märgib Henn Riive (1987: 4) oma artiklis, et kahe nime olemasolu tekitab segadust ja probleeme passi ja välismaale sõidu dokumentidega. Näiteks toob Riive juhtumi, mil pärandus oli tehtud *Helmuthi* nimele, passis aga oli kirjas *Helmuth-Voldemar*.

Samuti panid Rein Kull ja Peeter Päll (1987: 4) keele lõppemise ajajärgul vanematele südamele, et mitmeosalist eesnime tuleb kasutada tervikuna ja midagi ära jätta ei tohi. Ärajätu vältimiseks soovitatakse panna võimalikult lühike eesnimi, mille mõlemad osised oleks 1-silbilised või üks osis 1- ja teine 2-silbiline.

Praegu on mitme nime andmise tava väga levinud, hinnanguliselt saab kaksiknime praegu umbes 20% eesti lastest (Alender 2002: 5), viimati anti kaksiknimesid nii sageli 1930ndatel (Hussar 1998: 109). Kaksiknime saanute osakaalu kõigist nimeandmisjuhtudest illustreerib joonis 1. Nagu näha, on kaksiknime saanute osakaal pidevalt kasvanud.

Joonis 1. Kaksiknime saanute osakaal 1985.–2000. a

Siiski pole veel võimalik väita, kas praegu on tegemist vaid moenähtusega või juba uue nimetraditsiooniga. Seetõttu pole ka siiaaani Eesti nimealastes kirjutistes olnud vajadust eristada sidekriipsuga kokku kirjutatud nimesid (*Mari-Liis*), mida ilmselt ka terviknimedena käsitletakse ja sellisena ka käibenimena kasutatakse, ja lahku kirjutatavaid nimesid (*Anna Elisabeth*). Annika Hussar (2000a) küll soovib panna lapsele sidekriipsuga kokku kirjutatud nimi, kui seda on kavas tervikuna kasutama hakata, ja jätta nimed lahku, kui kahe nime paneku põhjuseks on näiteks peretraditsioonide edasikandmine teises nimes, kuid pole selge, kas nimeandjad tajuvad sellist erinevust ja käsitlevad sidekriipsuga kokku kirjutatud ja lahku kirjutatud nimesid kasutuse seisukohalt kahe eri nimetüübina. Seega on ka põhjust küsida, kas nad üldse ongi eri tüübid. Kui kaksiknimede laialdane levik jätkub ka pikema aja jooksul ja märgatavaks muutub sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimede käsitlemine erinevate nimetüüpidega, on ilmselt põhjust oletada, et uue terminoloogia vajadus on tekkimas. Siiani on kasutatud terminit 'kaksiknimi' mõlema variandi tähenduses, nt R. Seppo (1994: 14) definitsioon: "Kaksiknimi – kahest nimest koosnev nimi (*Ida Elisabeth, Paul-Eerik*)" või ainult kahest, omavahel sidekriipsuga ühendatud nimest koosneva nime tähenduses (Rajandi 1966: 235).

Praeguse perekonnaseaduse järgi ei või lapsele anda rohkem kui kolm eesnime või ühe kahekordse (st kaks sidekriipsuga seotud) eesnime (Perekonnaseadus 1998: 25). Samas

puuduvad selged eeskirjad eesnimede arvu määramiseks ning nii tulebki küsida, kas näiteks *Annemaiilis-Edamarianne* on lubatud kombinatsioon või mitte (Henno 1999: 9). Õiguskantslerile on arvamuse avaldamiseks esitatud uue isikunimeseaduse eelnõu, kuid pole teada, millal seaduse vastuvõtmiseni võidakse jõuda. Ka uue isikunimeseaduse eelnõu järgi ei või lapsele anda rohkem kui kolm lahku kirjutatud nime või sidekriipsuga seotud kaks nime (Isikunimeseaduse eelnõu 2002).

Seaduse eelnõu juurde kuuluvates rakendusaktides, mille esialgsed variandid on samuti olemas, leidub ka mitmeid kaksiknimesid puudutavaid sätteid. Näiteks, et eesnimi ei või koosneda rohkem kui kolmest lahku kirjutatud nimest (nt *Anna Maria Eliisabet*) või kahest sidekriipsuga seotud nimest (nt *Anna-Maria*). Kolme nime ei saa sidekriipsuga ühendada, need tuleb lahku kirjutada; samuti pole lubatud segavariandid, st sidekriipsuga ühendatud nimedele ei tohi lisada veel ühte lahku kirjutatavat nime (nt *Anna-Maria Eliisabet*). Sidekriips on ainuke sümbol, mida eesnimes kasutada tohib, nimeks ei tohi anda üksikuid tähti ega lühendeid (nt *Kevin W.*) ja nime sees ei tohi olla suurtähti (nt *MaryJane*). Nimeks eri tohi anda isiku soole mittevastavat nime, ka mitte teiseks või kolmandaks nimeks. Samas on ka sätestatud, et nime pikkus koos sidekriipsuga ei tohi ületada 30 tähekohta, see tuleneb rea pikkusest, mis on passis eesnime jaoks ette nähtud. (Rakendusaktid 2002)

Siiani kõige pikem ja põhjalikum ülevaade Eesti kaksiknimedest on Annika Hussari (1998) magistritöös, kus on pisut käsitletud ka kaksiknimede (silbi)struktuuri, kuid peaeesmärgiks on olnud ülevaate andmine. Käsitletud on antud kaksiknimede kujunemist, kasutusest, kaksiknimedes esinenud nimesid, kaksiknimede kasutust piirkonniti ja kaksiknimede keelu mõju Eesti eesnimedele. Ülevaate aluseks on aastatel 1930–1990 pandud 1569 kaksiknime, neist 885 on antud tüdrukutele, 684 poistele. Antud materjali põhjal on Hussar leidnud, et naiste kaksiknimede eelistatuim silbistruktuur on 2+1 silpi. Lisaks sellele on kasutatud ka kahe 2-silbilise nime liitmist. Ülejäänud struktuurid (1+1 silpi või 2+3 silpi) on kasutust leidnud vaid mõnel üksikul juhul. Meestenimede puhul

aga on tendents vastupidine, ülekaalus on 1+2- silbilised kaksiknimed. Samasugune nimede kombineerimise viis on omane ka saksa mehenimedele (Hussar 1998: 115).

Eelika Ivask (2002) on uurinud eesnimekasutust Tartu 1991.–2000. aasta sünniregistrite põhjal. Vaadeldud ajajärgul on kaksiknime saanud 863 tüdrukut (13,5%) ja 788 poissi (12,2%). Kaksiknimede osakaal on oluliselt tõusnud just tüdrukute nimede hulgas – 1992. aastal on kaksiknime saanud vaid 6,9% tüdrukutest, 2000. aastal aga juba 20,5%, seega on tõus ligi kolmekordne (Ivask 2002: 54). Suur osa kaksiknimesid esines Ivaski andmetel vaid ühe korra, st tegemist oli unikaalnimedega. Kõikidest unikaalnimedest moodustasid kaksiknimed 2000. aastal juba poole (1991. aastal oli neid unikaalnimede hulgas umbes kolmandik), mis on seletatav kaksiknimede variandirohkusega – ka kahe levinud nime kombineerimisel võib moodustuda unikaalnimi (Ivask 2002: 64). Kõige populaarsemad kaksiknimed on olnud *Mari-Liis* (4,8% kaksiknime kandjatest on saanud just selle nime), *Anna-Liisa*, *Eva-Maria*, *Karl Erik* (2,2%), *Karl-Erik* ja *Karl-Martin*. Sagedasemad komponendid kaksiknimedes on olnud *Liis*, *Maria*, *Liisa*, *Mari*, *Hanna*, *Anna*, *Eva*, *Laura*, *Johanna*, *Mai* naisenimedes (Ivask 2002: 56) ja *Karl*, *Erik*, *Kristjan*, *Martin*, *Markus*, *Hendrik*, *Hans*, *Johannes*, *Robert*, *Jan* ja *Mark* mehenimedes.

Tüüpilisematest kombineerimisvõtetest toob Ivask välja naisenimede puhul 2+1, 2+2 ja 2+3 mallid, 77,3% nimedest on esikomponent 2-silbiline. On märgatav, et rohkem eelistatakse pikemaid nimesid, eriti teise komponendina. Märgatav on ka 3-silbiliste nimede populaarsuse kasv (Ivask 2002: 52). Mehenimede puhul on levinumad mallid 1+2 või 2+2, kusjuures 76,5% nimedest on teine komponent 2-silbiline. Kaksiknimede panekuga on suurenenud ka 4-silbiliste ja pikemate eesnimede arv (Ivask 2002: 53). Kolmiknimesid pannakse Ivaski andmetel harva, tema vaadeldud ajajärgul on Tartus pandud 12 kolmiknime tüdrukutele ja 13 poistele. Tüdrukutele ei ole ühtegi kolmiknime pandud aastatel 1991, 1997, 1998, poistele aga aastatel 1992, 1993, 1996. Seega võib oletada, et perekonnaseadusest tulenevat võimalust panna lapsele kolm nime, kasutab siiski vaid väike hulk vanematest.

Annika Hussar (2001) on uurinud ka eesnimekasutust vene ja eesti-vene segaperekondades. Ilmneb, et kahe ja enama nime panek lapsele on moenähtusena hakanud levima ka vene perekondades ja eesti mõjuna segaperekondades, kuigi isanime kasutavas vene nimetraditsioonis mitme eesnime kasutust ei esine (Hussar 2001: 395), kasutatakse nii puhtaid eesti nimede kombinatsioone, nt *Marja Liisa*, eesti-vene segakombinatsioone, nt *Maria Ksenia*, *Vladislav-Peeter*, *Jakov-Artur*, *Maria-Jelizaveta*, kui ka puhtalt vene nimedest moodustatud ühendeid, nt *Sergei-Pavel*, *Fjodor-Gleb*, *Ksenia-Valentina*. A. Hussar on märkinud, et mitme nime kasutamise tendents on eriti üllatav poiste nimede puhul, kuna nende nime hakatakse tulevikus kasutama isanimena, tõenäoliselt pole vanemad lihtsalt osanud seda ette näha. Siiski on mitme nime kasutamine vene perekondades harv – umbes 2% lastest saab kaks või enam nime (Hussar 2001: 396), segaperekondades on see protsent pisut suurem.

4. Paarissõnad eesti keeles

Eesti keeles esineb palju omavahel rinnastavalt seotud sõnapaare, nt *sooja ega külma, elu-olu, ei liha ega kala*. Märt Väljataga (1992: 2) defineerib rinnastavat sõnapaari järgmiselt: see on kahest semantiliselt seotud sõnast koosnev keelend, mille liikmed täidavad lauses üht ja sedasama funktsiooni, kuuluvad samasse vormiklassi ja on harilikult ühendatud rinnastava sidesõnaga ja, ning, ehk, ega, või, kui...ka.

Enamik sõnapaare kaldub esinema mingis kindlas järjestuses, mille puhul vastupidise järjestuse ebaloomulikkuse aste võib olla erinev (Väljataga 1992: 4). Väljataga on püüdnud vastata küsimustele:

- mis tingimustel rinnastava sõnapaar kinnistub;
- mis määrab paarissõna liikmete järjekorra.

Käesoleva töö seisukohalt on oluline teine küsimus – mis määrab paarissõna liikmete järjekorra, kuivõrd nimede järjestust kaksiknimes peaksid mõjutama samad tendentsid, mis sõnade järjekorda paarissõnas.

Paarissõnade liikmete järjekorda mõjutavad nii fonoloogilised kui semantilised tegurid. Esimesele kohale asetub Väljataga järgi väärtustatum, olulisem, kõnelejale ajas ja ruumis lähedasem, kronoloogiliselt eelnev, aktiivsem termin. Kaksiknimede puhul on eelkõige olulised fonoloogilised tegurid.

Väljataga (1992: 42) toob William Cooperile ja John Robert Rossile toetudes välja järgmised sõnajärge määravad fonoloogilised tendentsid, mille järgi paarissõna esimeseks liikmeks kaldub olema sõna, milles on:

- 1) vähem silpe,
- 2) lühem resonantsituum,
- 3) vähem alguskonsonante,
- 4) vähem obstruentne alguskonsonant,

- 5) esisilbi vokaalil madalam teise formandi sagedus,
- 6) millel on rohkem alguskonsonante,
- 7) mille lõpukonsonant on obstruentsem, kui kumbki sõna lõpeb ühe konsonandiga.

Väljataga järgi (1992: 42) järgi ei ole kõik need tendentsid otseselt eesti keelde ülekanavad.

Väljataga on oma töö fonoloogilises käsitluses jälginud 176 paarissõna ja jõudnud järeldusele, et fonoloogilised tegurid mõjutavad liikmete järjestust tugevamini, kui arvatakse. Analüüsi tulemusena on Väljataga jõudnud järeldusele, et eesti keele paarissõnades paigutub esimeseks sõna, millel on:

- 1) vähem silpe,
- 2) kõrgem algsilbi vokaal,
- 3) obstruentsem alguskonsonant,
- 4) lühem välde.

Ühtlasi on Väljataga püüdnud kindlaks teha, kas samad fonoloogilised tendentsid kajastuvad ka selles, mis järjekorras vanemad kutsuvad kaksikuid nimepidi. Materjaliks on Väljataga sõpru ja tuttavaid küsitledes kogunud 15 nimepaari. Materjali hulk on muidugi olnud üldistavate järelduste tegemiseks liiga väike, kuid midagi näitavad siiski ka need 15 nimepaari. 15-st nimepaarist 12 kas kinnitab kõiki nelja tendentsi või ei kinnita, kuid ei räägi ka sellele vastu. Vaid kolm nimepaari on vastuolus kolmanda tendentsiga, mille kohaselt esikohal peaks olema obstruentsema alguskonsonandiga sõna. Teadaolevalt kaksikute nimede kohta rohkem uurimusi Eestis tehtud ei ole.

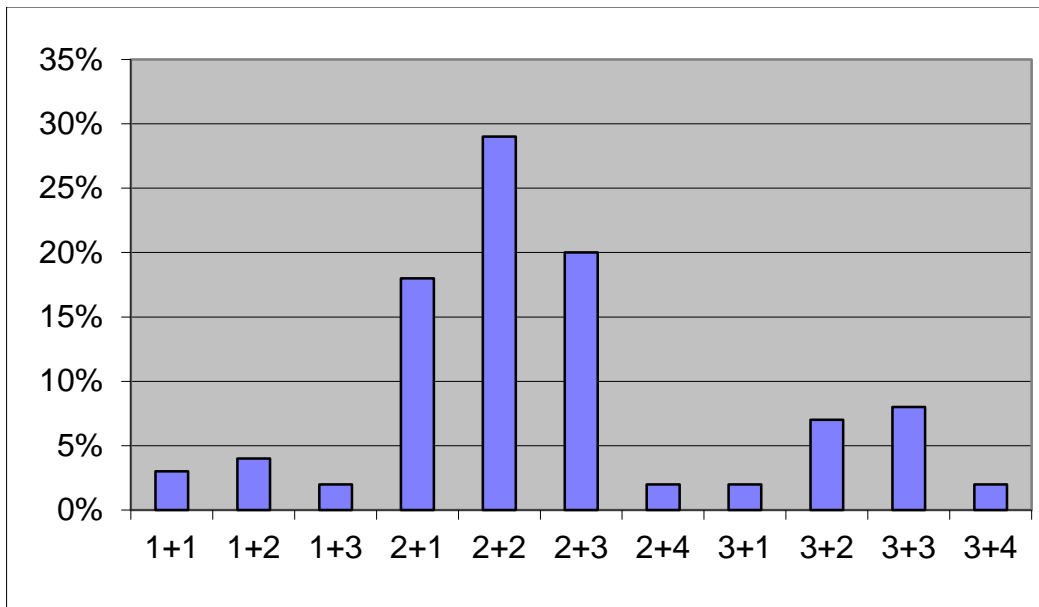
5. Kaksiknimede analüüs

Järgnevalt püütakse kindlaks teha, kas tendentsid, mis määravad sõnade järjestuse paarissõnas, kehtivad ka kaksiknimede puhul. Eraldi on analüüsitud sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimesid, püüdes välja selgitada, kas nendes on mingeid erinevusi. Samuti on eraldi analüüsitud mehe- ja naisenimesid, kuivõrd juba nende silbistruktuur on nähtavalt erinev. Enam kui kahest nimest koosnevad eesnimed (kokku 69, kõik kolmiknimed) moodustavad eraldi peatüki, neid siinkohal ei käsitleta.

5.1 Nimede silbistruktuur

Annika Hussari (1998) magistritöö andmetel oli suur osa tüdrukutele antud tavakaksiknimedest moodustatud 2- ja 1-silbilise nime liitmisel. Sarnast nimede ühendamise malli on soovitatud ka ühes inglise naisenimede jaoks mõeldud nimesoovitusraamatus põhjendusega, et lühike teine nimi aitab tasakaalustada esimest, pikemat mitmesilbilist nime (Hussar 1998: 115).

Vaadeldes nimesid, mitte nimekandjaid, on praegu ülekaalus kahe 2-silbilise nime liitmine (nt *Anna-Greta*, *Kaisa-Madli*, *Tuuli-Maarja*, *Ülle-Heidy*) – selliselt on moodustatud 32% kõigist tüdrukutele antud kaksiknimedest. 21% nimedest on moodustatud viisil esimene nimi 2-silbiline, teine nimi 3-silbiline (nt *Hanna-Mirelle*, *Karmen Karita*, *Nele Kateriin*, *Triinu-Kirsika*). 2- ja 1-silbilise nime kombineerimisel saadud nimesid on 19% (nt *Anne-Lii*, *Loona Riin*, *Tuuli-Brit*). Kolme levinuma kombineerimisviisi alusel on moodustatud 72% nimedest. Ülejäänud kombineerimisviisid on marginaalsemad, 3+2-silbist (nt *Annika Kristin*, *Johanna Linda*) ja 3+3-silbist (nt *Barbara Brigita*, *Johanna-Elise*, *Samanta Sandrele*) on kombineeritud üle saja nime, ülejäänud kombinatsioonid on kõiki vähem kui sajast nimes. Joonisel on toodud need moodustusviisid (11), mille osakaal on suurem kui 2%. Üldse on naisenimedes kasutatud 18 erinevat moodustusviisi.

Joonis 2. Naisenimede moodustusviisid silbistruktuuri alusel

Selline on tulemus nimede järgi, nimekandjaid vaadeldes on tulemus mõnevõrra teiselaadne – kasutuses on naisenimede puhul siiski endiselt ülekaalus 2+1-silbistruktuuriga nimed. Sellist nime kannab 33% kõigist vaadeldavatel aastatel kaksiknime saanud tüdrukutest (kokku 753 last). 2+2-silbilise nime kandjaid on 26% (591 last) ja 2+3-silbilise nime kandjaid 17% (386 last).

Märgatav on tendents, mille kohaselt on naisenimede puhul ülekaalus suurema silpide arvuga nimed. Veelgi selgemaks saab see mehenimedega võrreldes, sest 3- ja enamasilbilise esiosaga nimesid on meeste nimede hulgas vaid 103 (6,8%), naisenimede hulgas aga 334 (22%).

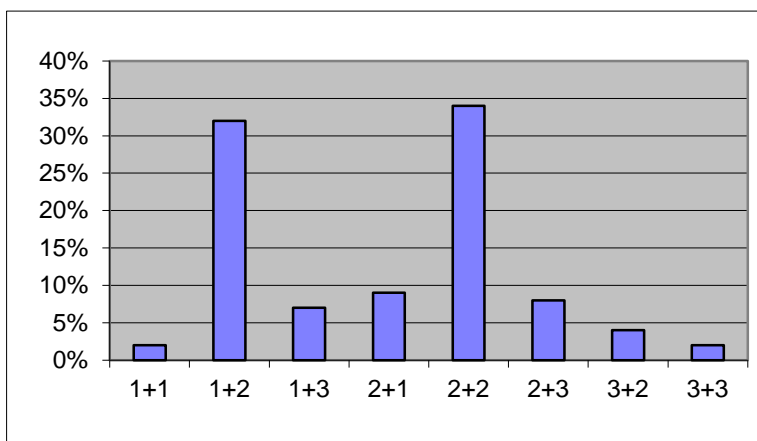
Tabel 4. Naisenimede silbistruktuur esimeses ja teise nimes

	Esimene nimi	Teine nimi
1-silbiline	136 nime (8,9%)	353 nime (23,3%)
2-silbiline	1047 nime (69%)	619 nime (40,8%)
3-silbiline	291 nime (19,2%)	463 nime (30,5%)

4-silbiline	42 nime (2,8%)	79 nime (5,2%)
5-silbiline	1 nimi (0,06%)	3 nime (0,2%)

Mehenimede puhul märgib A. Hussar (1998: 115), et nende moodustamise lemmikskeem näib olevat vastupidine naisenimede omale: esimene nimi on 1-silbiline, teine 2-silbiline. Ka foneetilised uurimused nimede kohta kinnitavad, et mehenimed on sagedamini 1-silbilised, samas kui naisenimed on sagedamini 3- või enamasilbilised (Barry 1996: 40).

Seda kinnitavad ka minu andmed (vt joonis 3). Kuigi ka mehenimede hulgas on praegu ülekaalus 2+2- silbilised nimed (nt *Ago Martin, Johan-Eerik, Simo Tõnu, Tauri-Taavi*) (33,9%), on 1+2- silbilise struktuuri (nt *Karl-Henri, Nils-Joonas, Siim Martin*) osakaal 33,2%. Kui siia juurde lisada veel 2+1- silbiliste nimede (nt *Eerik Sten, Henrik-Paul, Magnus Jaak, Robin Karl*) osakaal 9,2%, on selge, et mehenimede moodustuskeem on naisenimede omadest lihtsama silbistruktuuriga. Nagu öeldud, on 3- ja enamasilbilise esiosaga nimesid mehenimede hulgas vaid 6,8%, keerulisemaid konstruktsioone esindab 60 nimega vaid kombinatsioon 2+3 silpi (nt *Aaron Johannes, Janek-Stanislav, Markus Voldemar*). Kõik ülejäänud kombinatsioonid on esindatud vähem kui viiekümnes nimes. Mehenimede puhul on koguni 66% nimedest moodustatud kahe levinuma kombineerimisviisi alusel. Joonisel on toodud need kaheksa moodustusviisi, mille osakaal on üle 2%. Mehenimedes on kasutatud kokku 13 moodustusviisi.

Joonis 3. Mehenimede moodustusviisid silbistruktuuri alusel

Mehenimede puhul on kasutuses ülekaalus 1+2 silbistruktuur. Kõigist vaadeldavatel aastatel poistele kaksiknime andmise juhtudest anti 38% (659 lapsele) 1+2-silbiline nimi. 2+2-silbilise nime saanud on 30% (511 last).

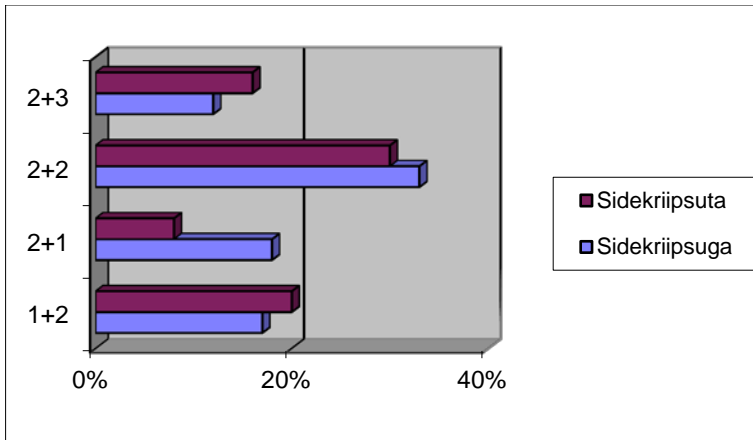
Nagu eespool juba märgitud, on mehenimede puhul ülekaalus väiksema silpide arvuga nimed:

Tabel 5. Mehenimede silbistruktuur esimeses ja teises nimes

	Esimene nimi	Teine nimi
1-silbiline	614 nime (40,8%)	188 nime (12,5%)
2-silbiline	788 nime (52,4%)	1060 nime (70,4%)
3-silbiline	98 nime (6,5%)	232 nime (15,4%)
4-silbiline	5 nime (0,3%)	25 nime (1,6%)
5-silbiline	0 nime	1 nimi (0,07%)

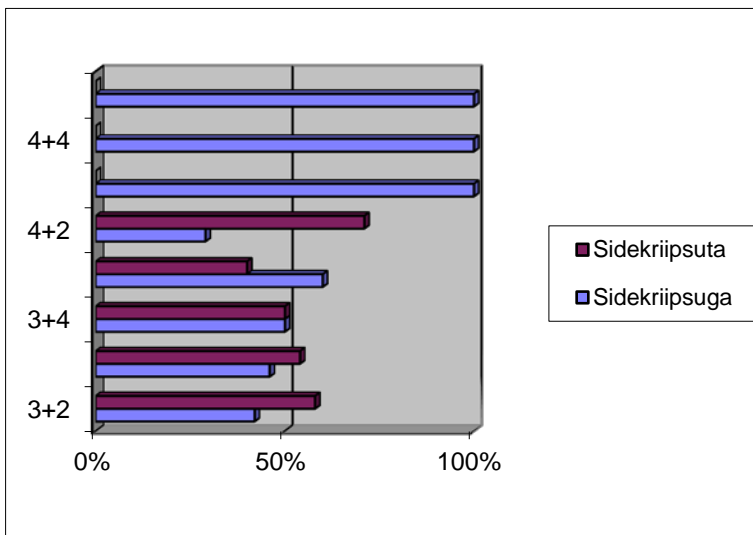
Nagu ka A. Hussar (1998: 113) on märkinud, nõuab kaksikeesnimede jaotumine (ühelt poolt nimed, mida kasutatakse tavanimedena ja teiselt poolt nimed, mis ilmselt ei ole tervikuna kasutuses) vastavaid uuringuid, missuguseid eesnimesid konkreetselt ja missugust tüüpi nimesid kasutatakse tavanimena. Kuna vastavad andmed puuduvad, siis pole ka võimalik otsustada selle üle, kas keerulisema ja/või harvaesineva silbistruktuuriga nimed täidavad vaid dokumendinime rolli, nagu võiks oletada, ja lihtsama struktuuriga nimed on tervikuna tavakasutuses.

Suurt abi sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimede eraldi analüüsimisest siin pole, ilmneb, et levinumad kombineerimisvõtted omavad enam-vähem sama suurt osakaalu mõlema nimetüübi puhul, nagu nähtub ka jooniselt, vaid 2+1 mall on selgelt ülekaalus sidekriipsuga nimedes. See on ilmselt seletatav jällegi populaarsete püsiühenditega, nagu *Mari-Liis* või *Pille-Riin*.

Joonis 4. Levinumad kombineerimisvõtted nimetüüpide võrdluses

Ka keerulisema silbistruktuuriga kombinatsioonide arv jaguneb samuti enam-vähem võrdselt mõlema nimetüübi vahel ega anna alust väita nagu oleks sidekriipsuta kirjutatavad nimevariandid keerulisema silbistruktuuriga (vt joonist 5). Kolmesilbilise esiosaga nimesid on küll rohkem sidekriipsuta nimede hulgas, kuid kõige pikemad nimed on eranditult sidekriipsuga ühendatud. Joonisel on toodud protsent vastava silbistruktuuri esinemisjuhtudest.

Joonis 5. Keerulisema struktuuriga nimede jagunemine

5.2 Korduvalt kasutatud kaksiknimed

Erinevaid kaksiknimesid oli vaadeldavatel aastatel 3023, mitmeid kaksiknimesid on aga kasutatud rohkem kui üks kord, seetõttu on kaksiknime saanud 1724 poissi ja 2270 tüdrukut, kokku 3994 last. Suur osa kaksiknimesid esines siiski vaid ühe korra. Nimesid, mis esinesid rohkem kui ühe korra, oli 133 (107 naisenime ja 26 mehenime), paljud neist esinesid aga vaid kaks–kolm korda. Nimesid, mis esinesid rohkem kui 10 korda, oli 18 (15 naisenime ja 3 mehenime). Selliseid nimesid, mis esinesid kõigil vaadeldud aastatel, oli 10 (9 naisenime ja üks mehenimi).

Tabel 6. 10 sagedamini kasutatud kaksiknime

	Esinemiskorrad					Kokku
	1980	1985	1990	1995	2000	
Mari-Liis	30	26	87	48	18	209
Pille-Riin	3	6	13	16	6	44
Anna-Liisa	3	8	12	13	7	43
Maarja-Liis	1	1	7	19	5	33
Mari-Ann	4	6	6	4	7	27
Anne-Mai	2	6	6	7	3	24
Eva-Maria	5	2	3	6	7	23
Kadri-Ann	0	3	2	13	5	23
Karl-Erik	1	2	1	13	5	22
Karl-Martin	0	0	0	7	10	17

Vähemalt 10 korda on esinenud veel *Hanna-Liisa* (16 korda), *Anne-Ly* (14), *Maarja-Liisa* (14), *Anne-Liis* (13), *Karl Erik* (13), *Mai-Liis* (11), *Marja-Liisa* (11), *Eva-Liisa* (10).

On märgatav, et kuus kaheksast sagedamini kasutatud naiste kaksinimest on 2+1-silbistruktuuriga, mõlemad sagedamini kasutatud meeste kaksiknimed aga 1+2-silbistruktuuriga. A. Hussar (1998: 113) on oletanud, et mida suurem hulk lapsi on sama

kaksiknime saanud, seda tõenäolisem on ka selle nime kasutamine tervikkujul. Samuti on märgatav, et sagedamini kasutatud nimede hulgas puuduvad sidekriipsuta nimed peaaegu täielikult, esindatud on vaid *Karl Erik*. See annab põhjust arvata, et sidekriipsuta kirjutatavaid nimesid siiski ei käsitata iseseisvate terviknimedena.

Populaarseim kaksiknimi on *Mari-Liis*, olles ka ainuke kaksiknimi, mis on jõudnud eelismimedele hulka, 1990. aastal (Hussar 1998: 151). Pärast seda on *Mari-Liisi* kasutus siiski vähenenud. Ühtegi teist nii populaarset kaksiknime pole esile kerkinud.

5.3 Kaksiknimedes esinenud nimedest

Enamik kaksiknimesid on moodustatud tavalistest eesnimedest, vastupidiselt ajalehtedes esitatavaile igakuistele perekonnaseisuametnike kokkuvõtetele, millest jääb mulje, et lastele antakse vaid võõrapäraseid või väga originaalseid nimesid, mille üks alaliike on mitme nime andmine. Ka Annika Hussar on märkinud, et ajaleheartiklites tuuakse enamasti välja vaid veidrad nimed, lisamata juurde, et suurem osa lastest saab siiski tavapärase nime (Hussar 2000b).

15 korda ja sagedamini on kaksiknimedes esimese nimena esinenud järgmised naise- ja mehenimed:

Tabel 7. Naisenimedes esikomponendina esinenud nimed

Nimi	Kaksiknimes 1. nimi	Kaksiknimes 2. nimi
Anna	50	0
Hanna	47	3
Laura	39	9
Maria	27	69
Eva	26	1
Grete	26	10

Mari	23	30
Johanna	22	28
Ann	20	21
Kaisa	19	8
Anne	18	2
Maarja	18	13
Kadri	17	5
Liisa	15	35

Tabel 8. Mehenimeses esikomponendina esinenud nimed

Nimi	Kaksiknimes 1. nimi	Kaksiknimes 2. nimi
Karl	132	11
Hans	33	10
Sten	31	11
Jan	29	1
Carl	26	2
Georg	25	6
Kristjan	23	34
Mark	23	6
Siim	20	5
Jaan	19	5
Kevin	19	8
Markus	15	41
Erik	14	37
Henry	14	7

Torkab silma, et enamkasutatud nimed viitavad samuti eelistatud silbistruktuuridele – naisnimede enamkasutatud esikomponentide hulgas on ainsa ühesilbilise nimena esindatud *Ann*, ülekaalus on 2- või 3-silbilised nimed, nagu nähtub ka tabelist 2.

Mehenimeses seevastu on 14 nimest 8 ühesilbilised, ülejäänud neli 2-silbilised, vaieldamatuks lemmikuks esikomponendina on *Karl*, eriti kui lisada siia juurde ka kirjakuju *Carl*.

Kaksiknimes kaldub pigem esimesena esinema ajajärgu eelismimede hulka kuuluv nimi. Siin toodud naisenimedest on erinevatel aastatel eelismimede hulka kuulunud *Hanna, Laura, Maria, Johanna, Kaisa, Maarja, Kadri*, mehenimedest aga *Karl, Hans, Sten, Kristjan, Kevin, Erik, Siim*.

15 korda ja sagedamini on kaksiknimeses teise nimena esinenud järgmised nimed:

Tabel 9. Naisenimeses teise komponendina esinenud nimed

Nimi	Kaksiknimes 1. nimi	Kaksiknimes 2. nimi
Liis	13	99
Maria	27	69
Marie	13	37
Riin	4	35
Liisa	15	35
Ly	4	33
Mai	6	30
Mari	23	30
Johanna	22	28
Triin	5	26
Ann	20	21
Helena	10	19
Elisabeth	4	16

Tabel 10. Mehenimedes teise komponendina esinenud nimed

Nimi	Kaksiknimes 1. nimi	Kaksiknimes 2. nimi
Markus	15	41
Martin	12	41
Erik	14	37
Kristjan	23	34
Eerik	1	29
Mark	6	22
Johannes	6	21
Robert	12	21
Sander	9	20
Joosep	10	17
Robin	11	15

Nagu näha, on teise komponendina esinevad naisenimede puhul sageli seotud sagedamini esinevate püsiühenditega (*Mari-Liis, Pille-Riin*-tüüpi nimed). Kolmeteistkümnest nimest kuus on 1-silbilised, neli 3-silbilised, kaks 2-silbilised ja üks 4-silbiline. Üheteistkümnest mehenimest seevastu üheksa on 2-silbilised, kinnitades seega veelkord tüüpilisi 1+2 või 2+2 silbistruktuure, erandiks on ainult 3-silbiline *Johannes*. Selgub, et on ainult väike osa nimesid, mida kasutatakse kaksiknimes nii esimese kui teise komponendina. 15 korda või enam esinevad nii esimese kui teise nimena mehenimedest vaid 3 – *Markus, Erik* ja *Kristjan*. Tüdrukute nimesid on mõnevõrra rohkem – 5 (*Maria, Liisa, Mari, Johanna* ja *Ann*).

Teise nimena antud nimede hulgas leidub vähem neid, mis on mingil aastal kuulunud eelisinimede hulka. Siin toodud naisenimedest on sellisteks *Liis, Maria, Johanna, Helena* ja *Elisabeth*. Kuna naisenimedes on rohkem püsiühendeid, siis esineb naiste kaksiknimes ka rohkem selliseid nimesid, mida üksiknimena antakse harva ning mis on kinnistunud tervikuna kasutatavates ühendes, näiteks *Riin (Pille-Riin)* ja *Ly (Anne-Ly)*. Mehenimedes on ka teise osisena kasutatud nimede hulgas palju eelisinimede hulka

kuulunud nimesid. Siintoodud teisena esinenud mehenimedest on eelisinimestikesse kuulunud *Markus, Martin, Erik, Kristjan ja Sander*.

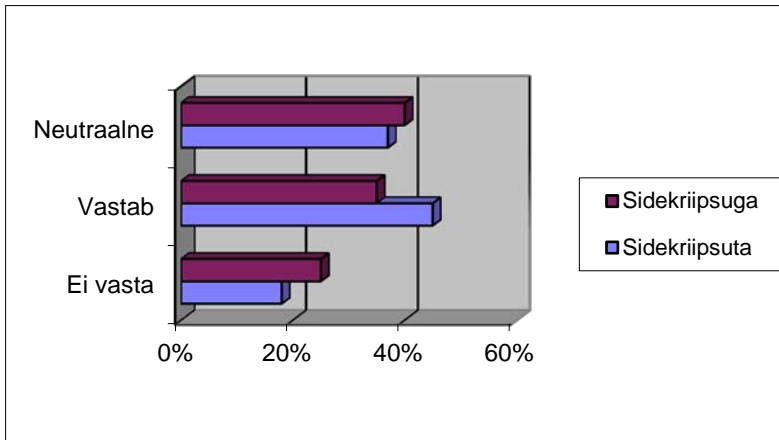
Nimede hulgas leidub ka selliseid, mida on kaksiknime ühe komponendina antud nii poistele kui tüdrukutele, kuid enamasti ei anna see alust nimetada neid kahesoolisteks nimedeks. Pigem on tegemist kas nimeandjate ebakindlusega antud nime suhtes või sootuks sooviga anda originaalset nime. Sellisteks nimedeks olid näiteks *Brett* (nt nimedes *Brett-Peter, Brett Johannes, Brett Lisell, Ulrike-Brett*), mille kohta isikunimeseaduse rakendusaktide eelnõus märgitakse, et tegemist on võrdselt mõlemale soole antud nimega, mistõttu pole põhjust kumbagi sugu eelistada (Rakendusaktid 2002). Nii poistele kui tüdrukutele on pandud ka nime *Chris* (nt nimedes *Chris-Andre, Chris-Gregor, Chris-Tiina (Christina?), Chris-Liin (Chrislin?)*), seda nime soovitatakse edaspidi kasutada mehenimena (Rakendusaktid 2002). Nii poistele kui tüdrukutele on pandud ka nimesid *Rea* (nt nimedes *Romi Rea, Rea Mi*), *Laur* (nt nimedes *Laur Juhan, Kevin-Laur, Marianne Laur*), *Robin* (nt nimedes *Robin Erik, Brigitta Robin*). Viimast soovitatakse taas kasutada edaspidi vaid mehenimena (Rakendusaktid 2002).

5.4 Esimene tendents: esimeses sõnas vähem silpe kui teises

Ammu on täheldatud, et lauses järgnevad pikemad sõnad lühematele. Seda nimetatakse Panini seaduseks, saksa lingvistikas aga tähistatakse terminiga '*das Gesetz der wachsenden Glieder*' (Väljataga 1992: 43). Väljataga andmetel on see seadus väga tugeva toimega, tema analüüsitud 176 paarissõnast läks sellega vastuollu ainult 2 paarissõna. Enamikul juhtudel olid sõnad ühepikkused ja 68 juhul oli esimene sõna lühem.

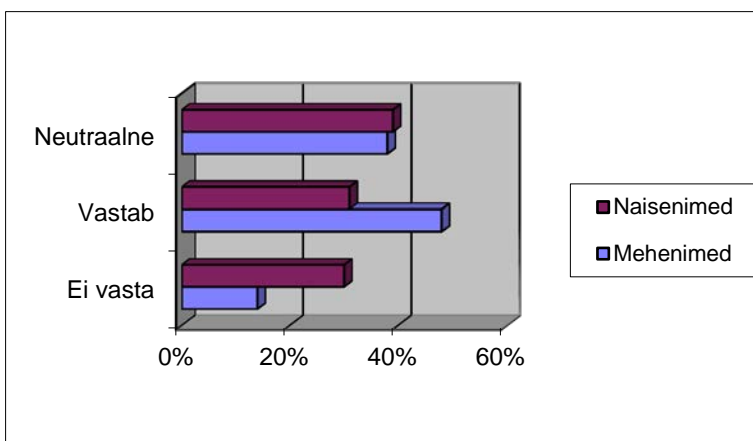
Nimede analüüs andis ligikaudu samalaadse tulemuse: minu analüüsitud nimede põhjal selgus, et 3023 kaksiknimest 1181 puhul oli esimeses nimeosas vähem silpe, 1171 nime puhul olid mõlemad osised ühepikkused ja 670 nime puhul oli teine nimi esimesest pikem. Eriti tugeva toimega on see tendents vastu ootusi just sidekriipsuta eesnimedes,

kus 45% nimedes on esimene nimi lühem, 37% nimedes on mõlemad osised ühepikkused ja vaid 18%-s on esimene nimi pikem (vt joonist 6).

Joonis 6. Nimede vastavus reeglile, mille kohaselt on paarisnimes esikohal väiksema silpide arvuga sõna

Tendents on samuti selgelt märgatav, võrreldes mehe- ja naisnimedid – nagu osutab ka silbistruktuuri vaatlus, on meeste nimed lihtsama struktuuriga ja nende hulgas on ülekaalus nimekombinatsioonid, kus esikohal on lühem nimi. Seetõttu on ka lühema sõna esikoha seadus tugeva toimega just mehenimedes – sellele vastab 48% nimedest (naisnimedest 31%), mittevastavaid nimesid on ainult 14% (naisnimede hulgas 30%). Lühema sõna esikoha seaduse suhtes on mehenimedest neutraalsed 38% (naisnimedest 39%).

Joonis 7. Lühema sõna esikoha seadus mehe- ja naisnimede lõikes

5.5 Teine tendents: kõrgema esisilbi vokaaliga sõna esikohal

Cooper ja Ross, kellele Väljataga viitab (1992: 44) väidavad, et inglise keeles mõjutab sõnade järjestust esisilbi vokaali teise formandi sagedus, st vokaali ees- või tagapoolsus. Väljataga andmetel see tendents eesti keeles ei toimi, küll aga on olulisel kohal vokaalikõrgus, tema järgi (1992: 44) kaldub esimesele kohale asetuma kõrgema vokaaliga sõna nii minimaalpaarides (st sõnapaarides, mille liikmeid eristabki ainult esisilbi vokaali kvaliteet) kui sellistes paarides, kus sõnade häälikulised erinevused on suuremad. Väljataga analüüsitud 176 paarissõna hulgas kinnitas seda seadust 100 paari, paare, kus esisilbi vokaali kvaliteet on sama, oli 48 ning vasturääkivaid näiteid 34.

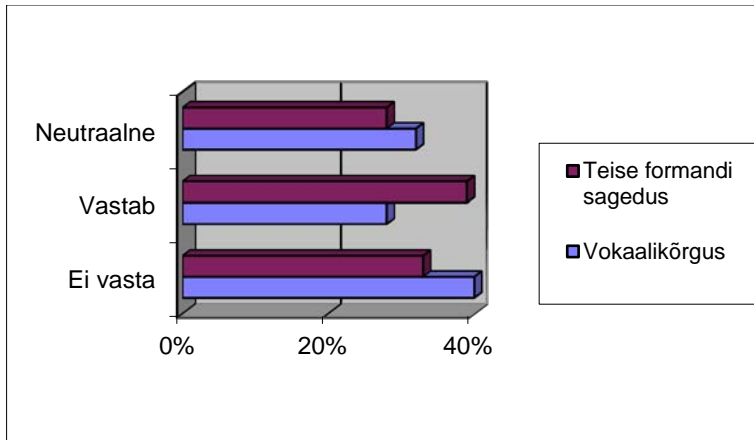
Eesti vokaalide F_2 sageduse järjekord on (Eek 1994: 412):

i e | ü ö ä | õ | a | o u

Vokaalikõrguse järgi on järjestus järgmine (Eek 1994:):

i ü u | e ö õ o | a ä

Nimede analüüsil selgus, et nende puhul ei oma kumbki seadus kuigi tugevat toimet (vt joonis 8). Teise formandi sageduse seadus tundub nimede puhul järjestust rohkem mõjutavat, st et esikohal kaldub olema nimi, mille esisilbis on tagapoolsem vokaal. Sellele vastab 39% nimesid (näiteks *Agne Liis*, *Õnne-Liisi*, *Robert Kevin*, *Ruut Reinut*), 33% ei vasta (näiteks *Iti-Mall*, *Kirke Krõõt*, *Väino-Rainis*, *Simo Tõnu*) ja 28% on neutraalsed (näiteks *Yoko-Susanna*, *Ilona Emilia*, *Johan-Gustav*, *Nils Henrik*).

Joonis 8. Nimede vastavus teise formandi sageduse ja vokaalikõrguse seadusele

Vokaalikõrguse puhul on analüüs tehtud rühmiti, võrreldud omavahel vokaalirühmi, st kõrged vokaalid (*i, ü ja u*), keskkõrged vokaalid (*e, ö, õ ja o*) ja madalad vokaalid (*a ja ä*), kuna rühmade siseselt kõlavad vastavad vokaalid akustiliselt üsna sarnaselt. Samasse rühma kuuluvad vokaalid on loetud teineteise suhtes neutraalseks.

Esisilbi vokaali kõrguse seadus ei ole tugeva toimega, ei saa täheldada, et esikohal oleks kõrgema esisilbi vokaaliga nimi. 40% nimesid ei vasta sellele seadusele (nt *Aime Pille, Teele-Liis, Oskar Imre, Ron-Jürgen*), 28% vastavad (näiteks *Birgit-Berit, Brett Astrid, Kert-Johannes, Toomas Rasmus*) ja 32% on neutraalsed, st nende puhul on esisilbi vokaalid kvaliteedilt samad (nt *Brigitte Susanne, Signe-Riin, Karl Magnus, Mihkel Jüri*). Selle tendentsi puhul ei ole erinevusi naise- ja mehenimede vahel, samuti sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimede vahel.

Esimese nime esisilbi vokaalide sagedusjärjestus on:

a e i o u ä ü õ ö

Vokaalirühmade kaupa on sagedusjärjestus:

madalad keskkõrged kõrged

5.6 Kolmas tendents: obstruentsema alguskonsonandiga sõna esikohal

Väljataga järgi (1992: 47) ei toimi eesti keeles ka Cooperi ja Rossi seadus, mille kohaselt esimesel kohal on vähem obstruentsema konsonandiga sõna.

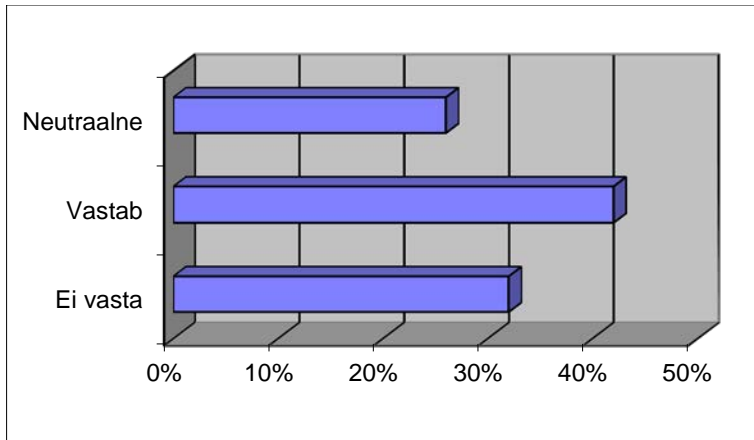
Häälikute obstruentsuse järjekord eesti keeles on (Hint 1998: 69):

klusiilid	sibilandid	nasaalid	liikvidad	poolvokaalid	vokaalid
(k, p, t, g, b, d)	(s)	(m, n)	(l, r)	(j, v)	

Väljataga andmetel tuleks see reegel eesti keele paarisõnade puhul pigem ümber pöörata, st esikohal oleks obstruentsema konsonandiga sõna. Tema analüüs puhaste minimaalpaaride kohta (st selliste paarisõnade kohta, mis erinevad ainult sõna alguskonsonandi poolest) annab tulemuseks sõna algushäälikute järgmise hierarhia:

vokaalid > sibilandid > klusiilid > nasaalid > liikvidad > poolvokaalid

Selgub, et ka kaksiknimede puhul (joonis 9) kaldub pigem esikohal olema obstruentsema konsonandiga nimi. Kokku on kaksiknimesid, mille mõlemad osised algavad konsonandiga 1922, neist on reeglile vastavaid nimesid 800 (42%), näiteks *Marja-Liisa*, *Silja Veronika*, *Karl Johannes*, *Rasmus-Joosep*. Mittevastavaid näiteid on 611 (31%), näiteks *Laura Kristiina*, *Minni-Triin*, *Joel Roomet*, *Vihtori-Petri*. 511 nime puhul (27%) on mõlemal nimeosisel sama kvaliteet, näiteks *Kadi-Triin*, *Laura Roberta*, *Taavi-Kristo*, *Ben Trygve*. Tulemus on praktiliselt samasugune ka siis, kui kaasata vaatlusse kõik (ka vokaaliga algavad) nimepaarid. Joonisel ongi toodud kõikide nimede vastavus konsonantide seadusele.

Joonis 9. Nimede vastavus konsonantide seadusele

Kuivõrd nimede puhul puhtaid minimaalpaare ei ole, võeti siinkohal nimede algushäälikute hierarhia väljaselgitamiseks arvesse kõik (ka vokaaliga algavad) nimed. Selgub, et ka algushäälikute hierarhia on nimede puhul paarissõnade omast mõnevõrra erinev, olles järgmine:

klusiilid > vokaalid > nasaalid > liikvidad > poolvokaalid > sibilandid

Nimede puhul tekitavad probleeme häälikud *f* ja *h*, neist esimene esineb umbes paarikümne nime alguses, teine kaheksa nime alguses. Hindi järgi on *f* obstruent, kuid eesti keele häälikusüsteemi ta hästi ei paigutu, samuti pole selge eestlase nõrga *h* asukoht, sest üldiselt on ta naaberhäälikute helitu vaste, sõna alguses teda aga tavaliselt ei hääldatagi. Käesolevas analüüsis on *f* ja *h* obstruentsuse skaalal paigutatud liikvidate ja poolvokaalide vahele, st nad on loetud obstruentsemaks kui *j* ja *v*.

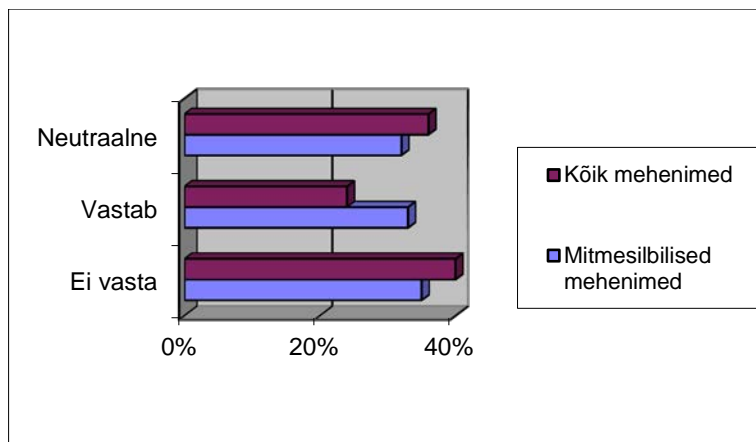
5.7 Neljas tendents: mitmesilbiliste sõnade puhul esikohal lühema vältega sõna

Väljataga andmetel (1992: 47) võib täheldada selle tendentsi paikapidavust, st mitmesilbiliste sõnade puhul asetub esimeseks lühema vältega sõna.

Kaksiknimede puhul tekitab selle reegli rakendamine probleeme, kuna suur hulk nimesid on ühesilbilised ja neid peaks seega lugema kolmandavärtelisteks, see aga tekitab vastuolu esimese tendentsiga.

Nimede analüüsil selgub, et selle tendentsi paikapidavus on mehe- ja naisenimede puhul väga erinev. Kui võtta analüüsil arvesse kõik nimed, ka need, mille üks osis on ühesilbiline, selgub, et mehenimede puhul antud tendents paika ei pea, sellele ei vasta 40% nimedest, vastab 24% ja 36% on neutraalsed. Kuna mehenimede eelistatuid silbistruktuur on 1+2, tuleb suure osa nimede esikomponente lugeda kolmandavärtelisteks. Värteline struktuur on seega tavaliselt III+I (16% nimedest, nt *Karl Johan, Mark Harald*), III+II (18% nimedest, nt *Jaan-Raimo, Ralf Henri*) või III+III (26% nimedest, nt *Ants Kristjan, Ats Artur*).

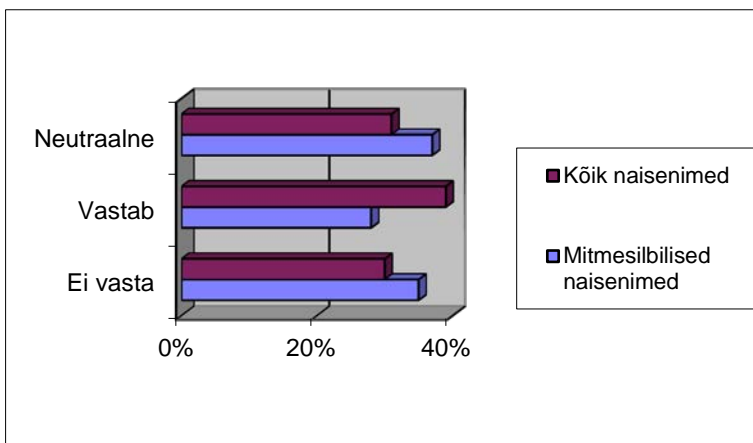
Kui aga võtta arvesse vaid nimed, mille mõlemad komponendid on mitmesilbilised, on tulemus mõnevõrra teistsugune – mittevastavaid näiteid on 35%, vastavaid 33% ja neutraalseid 32%.

Joonis 10. Mehenimede vastavus vältete seadusele

Naisenimede puhul on tulemus vastupidine. Võttes arvesse vaid mitmesilbilised nimed, on mittevastavaid näiteid 35%, vastavaid 28% ja neutraalseid 37%. Arvestades kõiki nimesid, saame mittevastavaid näiteid 30%, vastavaid 39% ja neutraalseid 31%. Põhjuseks tuleb siin lugeda naisenimedes sageli esinevaid ühesilbilisi ja

kolmandavärtelisi järelkomponente, nagu *Liis*, *Riin* või *Triin*. Naisenimedes on kõige levinum värteline struktuur II+III (18% nimedest, nt *Anna Liis*, *Inge-Mirjam*), peaaegu sama palju on nimesid, mille esimene osis on teises, teine esimeses vältes (nt *Anne-Mari*, *Kaisa Elise*). Sageduselt kolmas on rühm, milles mõlemad nimeosised on teises vältes (13% nimedest nt *Heili-Airi*, *Laura Liisa*). Naisenimede hulgas on üldse palju teisevärtelisi nimesid, nagu on märkinud ka M. Hint (1998: 115), kes kasutab kahesilbiliste ja teisevärteliste naisenimede rohkust teisevärteliste silbituumade tavalisuse tõestuseks.

Joonis 11. Naisenimede vastavus väldete seadusele

Sellegi seaduse puhul ei ole erinevusi sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimedes.

5.8 Kaksiknimede häälikuline sarnasus

Mõnevõrra üllatuslikult selgus, et sama häälikuga algavaid nimepaare esineb väga vähe. Arja Lampineni (1999) kaksikute nimede uurimusest ilmneb, et kaksikute nimedes on mõlema nime(paari) sama algushäälik väga levinud. Kaksikute nimed ja kaksiknimed on loomulikult erinevad asjad, kuid sarnasuse nende vahel loob asjaolu, et eeldatavasti püütakse ka kaksiknime piires saavutada teatavat harmooniat. Siiski ei saa kaksiknimede kohta öelda, et neis püütakse kokkukõla saavutada häälikulise sarnasuse abil, sest vaid 59 (u 1,9%) nimekombinatsioonis algavad mõlemad nimed sama vokaaliga. Naisenimesid on neist 20 ja mehenimesid 39. Nendest selges ülekaalus on juhtumid, kus mõlemad

nimed algavad *a*-häälikuga (24 mehenime, nt *Andreas Arne*, *Asko Arnold*; 10 naisenime, nt *Ave-Ann*, *Annaliisa Ande*). 18 nimes algavad mõlemad nimed *e*-ga (naisenimesid neist 8, nt *Elke-Eliise*, *Elisabeth Ebon*; mehenimesid 10, nt *Enn-Erich*, *Erik Endel*), *i*-ga algavaid nimepaare on 5 (neist 3 mehenime – *Ivar Indrek*, *Isaac Igori*, *Imre-Ingmar*, ja 2 naisenime – *Inga-Ilona* ja *Iris Ingelbert*). Kahes mehenimes algavad mõlemad nimed *o*-ga (*Ott Olaf*, *Ott Oskar*).

Mõnevõrra rohkem on sama konsonandiga algavaid nimepaare – 294 nime (9,4%), nendest 165 mehenime ja 129 naisenime. Kõige enam (74) on *k*-häälikuga algavaid nimepaare (38 mehenime, nt *Karl-Kristjan*, *Kert Kaspar*; 36 naisenime, nt *Kati-Kulla*, *Kirke Krõõt*, *Kreistiine Keren*). *m*-häälikuga algavaid nimepaare on 63 (neist 33 naisenime, nt *Mari-Mall*, *Mathilde Manuela*; 30 mehenime, nt *Martin-Markus*, *Mihkel Mait*). 36 nimekombinatsioonis algavad mõlemad nimed *r*-ga (neist 5 naisenime, nt *Ragne Regina*, *Ramona-Riin*; 31 mehenime, nt *Risto-Romet*, *Rauno Raivo*). 26 nimepaaris algavad mõlemad nimed *l*-häälikuga (neist 2 mehenime – *Leho Lerner*, *Lauri Laes* ja 24 naisenime, nt *Liisa Lotta*, *Laura-Laurelia*).

19 nimekombinatsioonis algavad mõlemad nimed *s*-ga (9 neist naisenimed, nt *Sära Sthella*, *Siret-Sille*; 10 mehenimed, nt *Sven-Sander*, *Simo Santeri*). 18 nimeühendis algavad mõlemad nimed *h*-häälikuga (5 naisenime nt *Helen-Helliken*, *Hedvig Heleen*; 13 mehenime, nt *Hugo Henrik*, *Hanno-Herbi*). *j*-häälikuga algavaid nimepaare on 17 (16 mehenime, nt *Jens Johannes*, *Joel-Jorman*, üks naisenimi – *Jenni Johanna*). *G*-ga algavaid nimepaare on 12 (5 mehenime, nt *Gevin Genro*, *Gerret-Gert*; 7 naisenime, nt *Gloria-Gisela*, *Greete Getter*). *C*-ga algavaid nimepaare on 10 (3 naisenime, nt *Cecilia Carmen*, *Caroliina-Camill*; 7 mehenime, nt *Chris-Cesar*, *Carl Christofer*), kuid nende puhul ei saa tegelikult häälikulisest sarnasusest rääkida, sest ees- ja tagavokaali ees hääldatakse *c* erinevalt, sarnane on vaid kirjapilt. Nimepaare, milles mõlemad nimed algavad *t*-ga on 8 (7 mehenime – *Tom Tristan*, *Tõnis-Tanel*, *Tauri Theodor*, *Troy Trevor*, *Tanel-Toomas*, *Tauri-Taavi*, *Toomas-Taavi* ja 1 naisenimi – *Tiiu-Tiivi*). Ülejäänud häälikud – *b*, *f*, *n*, *p* ja *v* esinesid kõik vähem kui viies nimepaaris (nimed *Barbara*

Brigita, Berit-Bärbel, Birgit-Berit, Feliks Ferdinand, Nell Natali, Petri-Priit, Paavo-Peeter, Per Pärtel, Peter Paul, Veronika-Viktoria, Veikko-Viktor).

Arja Lampinen (1999: 84) on kaksikute nimede puhul märkinud, et sageli ei sarnane need mitte ainult nime algus-, vaid ka lõpuhääliku poolest. Kaksiknimede puhul ongi märgatav, et lõpuhääliku samasus on palju rohkem levinud kui algushääliku samasus. Kokku on nimepaare, milles lõpuhäälik sama, 590 (ligikaudu 20%), 433 naisenime ja 157 mehenime. 445 nime lõpevad sama vokaaliga ja 145 sama konsonandiga.

Vokaaliga lõppevatest nimepaaridest 91,5% on naisenimed. Ainuüksi nimeühendeid, milles mõlemad nimed lõpevad *a*-ga on ligi 11% kõikidest (mitte ainult sama häälikuga lõppevatest) nimedest (331 nime, näiteks *Eliisa Johanna, Viktoria Luisa, Anna-Liina, Maarja-Helena*). Kõik *a*-ga lõppevad nimeühendid on naisenimed. Vokaaliga lõppevate nimede hulgast arvuliselt järgmine on *e*-ga lõppevate kaksiknimede hulk (57 nime, neist 54 naisenime, näiteks *Grete-Brigitte, Karoliine-Ireene, Piibe Kirke*; 3 mehenime, nt *Aare-Andre, Enricqe Rene*). Nimesid, mille mõlemad osised lõppevad *i*-ga oli 45 (neist 30 naisenimed, nt *Kristi Anniki, Heti-Kai*; 15 mehenimed, nt *Sergei-Stassi, Matti Juhani*). *a*-, *e*-, ja *i*-lõpud ongi tarvituses omased peamiselt naisenimedele (Hussar 1998: 88). *o*-lõpulisel mõlema osisega nimesid oli 20, kõik mehenimed, nt *Otto Bruno, Hanno Vendo*, ja *u*-lõpulisel mõlema osisega nimesid 2 (*Kerttu-Killu, Triinu Linnu*). *o*-lõpp ongi kasutuses peaaegu ainult mehenimedes, *-u* aga esineb nimede lõpus üldse võrdlemisi harva (Hussar 1998: 90, 91).

80,8% konsonandiga lõppevatest nimepaaridest on mehenimed. Konsonandiga lõppevate nimede hulgas on kõige rohkem juhtumeid, mil mõlemad nimed lõppevad *n*-häälikuga (77 nime, 56 neist mehenimed, nt *Jan-Kristen, Kristjan Sven*, ja 21 naisenimed, nt *Helen-Marleen, Ann Kristiin*). Ülejäänud konsonantidest esinesid mõlema nime lõpus veel *s* (27 nime, neist 26 mehenimed, nt *Mattis-Toomas, Jens Johannes*, ja üks naisenimi *Meryliis Agnes*), *t* (14 nime, neist 10 mehenimed, nt *Ott-Mait, Mart Albert*, ja neli naisenime, nt *Janet Lizett, Marit-Brit*), *r* (12 nime, kõik mehenimed, nt *Gregor Scar, Sander-Ingemar*),

l (9 nime, kõik mehenimed, nt *Karl-Daniel, Emil Samuel*), *k* (4 nime, kõik mehenimed – *Mikk-Erik, Henrik Frederik, Frank Eerik, Eik-Erik*), *m* (üks nimi – *Siim Villem*), ja *d* (üks nimi – *Fred Arnold*).

Nimede algus- ja lõpuhääliku sarnasuse sagedust naiste ja meeste nimede ning sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimede lõikes illustreerib järgmine tabel:

Tabel 11. Algu- ja lõpuhäälikute samasus mehe- ja naisenimedes

	Sama algushäälik	Sama lõpuhäälik
Naisenimed	149 nime (10%)	433 nime (28,9%)
Mehenimed	204 nime (13,4%)	157 nime (10%)
Kokku	353 nime (11,7%)	590 nime (19,5%)

Tuleb ka märkida, et sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimedes erinevust ei ole, sest nii sama häälikuga algavate kui lõppevate nimepaaride osakaal on enam-vähem sarnane mõlemas rühmas.

Tabel 12. Algu- ja lõpuhääliku samasus sidekriipsuta ja sidekriipsuga nimedes

	Sama algushäälik	Sama lõpuhäälik
Sidekriipsuga nimed	214 nime (12,6%)	336 nime (19,7%)
Sidekriipsuta nimed	139 nime (10,5%)	254 nime (19%)
Kokku	353 nime (11,7%)	590 nime (19,5%)

Juhtumeid, kus mõlemas nimes esineks esisilbis pikk vokaal või diftong, peaaegu ei ole. seega ei sarnane kaksiknimede moodustamine selles suhtes kaksikute nimede paaride moodustumisega. Mehenimede puhul esineb mõlemal nimel esisilbis pikk vokaal vaid 1,7% nimedest, naisenimedes aga 2,6%-l. Juhtumeid, mil mõlemas nime esisilbis on diftong, on veelgi vähem – alla ühe protsendi nii meeste kui naiste nimedes. Asjaolu on

ilmselt seletatav sellega, et kui kaksikute nimedes püütakse suurema sarnasuse poole, siis kaksiknimes (eriti kui see sellisel kujul on ka käibenimi) muutuks liiga suur häälikuline sarnasus häirivaks. Juurde tuleb lisada ka keelte erinevus, sest pole teada, kas ka eesti kaksikute nimede puhul püütakse sarnasust saavutada samasuguste vahenditega kui näiteks soome või inglise nimedes, sest kaksikute nimesid Eestis uuritud ei ole. Küll aga on märgatud, et ühe pere lastele (mitte ainult kaksikutele) püütakse panna mingil moel sarnaseid nimesid (Hussar 1998: 83), nt *Margus, Maarja ja Martin; Merilin ja Evelin; Külli ja Ille; Aive ja Aivar; Raul, Rauno ja Raido*. Toodud näited pärinevad minu tutvusringkonnast ja nende põhjal võib oletada, et sarnasust püütakse siiski saavutada peamiselt alg- ja lõppriimi abil, nagu on märgatud ka teistes maades tehtud kaksikute nimede uurimustes.

6. Kolmiknimed

Vaadeldud nimede hulgas oli enam kui kaheosalisi nimesid 69, kõik kolmiknimed. Nendest 63 olid kombineeritud kolmest lahku kirjutatud eesnimest (nt *Edgar Thomas Nero*, *Eva Maria Stina*, *Jenni Ruusa Loviisa*, *Karl Aksel Joosep*); neli nime koosnes kahest sidekriipsuga ühendatud nimest, millele lisandus üks lahku kirjutatud nimi (*Stewe-Ingmar Erlend*, *Mai-Liis Elizabeth*, *Ly Pernilla-Noemia*, *Salme-Mai Lien*); üks nimi koosnes kolmest omavahel sidekriipsuga ühendatud nimest (*Igor-Mihhail-Valentin*, antud nime muudab eriti kurioosseks asjaolu, et tegemist võib olla eesti.vene segaperekonnas antud nimega, mis võib tingida ka hilisema vajaduse kasutada seda isanimena, seda enam et nimed on sidekriipsuga ühendatud, mis eeldaks tervikkujul kasutamist). Lisaks esines üks nimi, mille võib lugeda kolmiknimede hulka kuuluvaks teatud mööndusega, sest kuigi tegemist oli kolmest nimest eesnimega, olid kaks neist selliselt kokku kirjutatud, et nime keskele jäi suurtäht (*Daisy MaryJane*). Kolmiknimede puhul oleks kindlasti vajalik uurida nimede kasutust, sest suure tõenäosusega ei kasutata kõiki kolme nime käibenimena. Seetõttu tuleb ka kolmiknimede analüüsi lugeda tinglikuks.

Poistele ja tüdrukutele pandud nimesid oli kolmiknimede hulgas peaaegu ühepalju – mehenimesid 34 (49%) ja naisnimesid 35 (51%). Kõiki kolmiknimesid oli antud ainult üks kord, st tegemist on unikaalnimedega. Kuna materjali hulk on väike, on meeste- ja naiste kolmiknimesid analüüsitud koos.

6.1 Kolmiknimede analüüs

6.1.1 Silbistruktuur ja lühema sõna esikoha seadus kolmiknimedes

Silbistruktuurilt pakuvad kolmiknimed piiramatuid varieerimisvõimalusi, kokku esines 69 nimes 29 erinevat silbistruktuuri, millest 23 tuli ette vaid ühes või kahes nimes. Levinumad silbistruktuurid olid 1+2+2 silpi (8 nime, nt *Karl Oskar Joosep*, *Mark Artur Stefan*), 2+2+2 silpi (10 nime, nt *Killu Brita Ingel*, *Egon Holger Erik*), 2+2+3 silpi (8

nime, nt *Kaisa Iida Eveli, Hanna Liisa Kärolin, Markku Sami Kaspari*), 3+2+3 silpi (5 nime, nt *Elina Inga Anitra, Enrico Alex Kristower*).

Uurides kolmiknimede vastavust esimesele tendentsile (esikohal väiksema silpide arvuga sõna), osutub, et 18% juhtudest on kõik kolm nime ühepikkused, sealjuures kõige rohkem nimesid (10) on kombineeritud kolmest kahe silbilisest nimest, 3+3+3 silpi on kahes nimes, 1+1+1 silpi vaid ühes nimes.

Kolmiknimede puhul osutub vajalikuks uurida eraldi esimest nime teise suhtes ja teist kolmanda suhtes. Kui kaksiknimede puhul ilmnas, et lühema sõna esikoha seadus omab võrdlemisi tugevat toimet, siis kolmiknimede puhul selgub, et esimese ja teise nime puhul pole see tendents nii oluline, küll aga kaldub teine nimi peagu alati olema kolmandast lühem, see tähendab, et lühema sõna esikoha seadus kehtib eelkõige teise ja kolmanda nime suhtes. Võib välja tuua kolmiknimede tüüpilisemad moodustuskeemid, mis on järgmised:

1. kõik nimed on ühepikkused, 18% nimedest (vt eespool, nt *Ef Nei Net, Sofie Christina Aljona, Oskar Johann Robert*);
 2. esimene ja teine nimi ühepikkused, kolmas nimi teisest pikem, selliselt moodustatud on 17% kolmiknimedest (nt *Emil Nathan Aleksander, Kaisa Iida Eveli, Mark Michael Brian*);
 3. esimene nimi teisest lühem, teine ja kolmas ühepikkused, 16% nimedest on moodustatud nii (nt *Mark Oliver Raffael, Karl Peeter Andy, Gert Margus Raimond*);
 4. esimene nimi teisest pikem, teine kolmandast lühem, samuti 16% nimedest on sellise moodustusviisiga (*Lucilla Clara Elfriide, Akunja Migel Ernesto, Annina Elli Emilia*).
- Ükski neist moodustusviisidest ei oma eraldi võetuna olulist ülekaalu, kuid nelja levinuma moodustusviisina katavad nad kaks kolmandikku kõigist kolmiknimedest

6.1.2 Kõrgema esisilbi vokaaliga sõna esikoha seadus kolmiknimedes

Ka kolmiknimede puhul ilmneb et kõrgema esisilbi vokaaliga sõna esikoha seadus ei ole tugeva toimega.

Uurides esimese ja teise nime vahetada selgub, et sellele seadusele ei vasta 43% nimesid (nt Akunja Migel Ernesto, Elina Inga Anitra), 29% on neutraalsed, st esimese ja teise nime esisilbi vokaalid on kvaliteedilt samad (nt Trinity Liisa Lotta, Markku Sami Kaspari). Sellele seadusele vastab 28% nimesid (nt Lucilla Clara Elfriide, Nils Joonas Kristian). Teise ja kolmanda nime vahetada määrab esisilbi vokaali kõrgus pisut rohkem – 39% nimesid pole küll selle tendentsiga kooskõlas (nt Mark Artur Stefan, Sofia Demi Li), kuid kooskõlas olevaid nimesid on 37% (nt Erki Ivar Orm, Igor-Mihhail-Valentin) ning neutraalseid ainult 24% (nt Valpuri Leila Elisabeth, Gert Margus Raimond).

Nagu selgus ka kaksiknimede puhul, on ka kolmiknimede puhul pisut olulisem nimede järjestust määrav tegur esisilbi vokaali teise formandi sagedus ehk siis vokaali ees- või tagapoolsus, eriti oluline on see esimese ja teise nime järjestuses. Ilmneb, et 39% kinnitab tendentsi, et esikohal on sõna, millele on tagapoolsem vokaal (nt Olivia Vilma Maria, Karl Peeter Andy). Tendentsile ei vasta 31% nimesid (nt Per Anton Juhan, Christyn Gertrud Elin) ja 30% on neutraalsed (nt Karl Aksel Joosep, Grete Regina Liisu).

Teise ja kolmanda nime vahetades see tendents nii hästi ei kajastu – vastavaid nimesid on 31% (nt Enrico Alex Kristower, Yolanda Cathrine Christine), mittevastavaid 39% (nt Timothy Henry Charles, Tiina Liisa Orvokki) ja neutraalseid 30% (nt Emil Nathan Aleksander, Annina Elli Emilia).

Seega määrab esisilbi vokaali ees- või tagapoolsus kolmiknimes küll esimese ja teise nime omavahelise järjekorra, kuid mitte kolmandat nime teise suhtes.

6.1.3 Konsonantide seadus ja väldete seadus kolmiknimedes

Konsonantide seadus kehtib kolmiknimedes sarnaselt kaksiknimedega, st esikohal on obstruentsema konsonandiga algav nimi (42% nimedes algab esimene nimi obstruentsema konsonandiga kui teine nimi, nt *Timothy Henry Charles*, *Kelsey Ann Byers*). Kolmandat nime teise suhtes see tendents ei määra. Samuti pole täheldatav, et esimene nimi algaks obstruentsema konsonandiga kui kolmas.

Kolmiknimed pakuvad laialdasi varieerimisvõimalusi ka vältelise struktuuri osas, kasutatud on 25 erinevat kombinatsiooni, st peaaegu kõik võimalikud kombinatsioonid. Seetõttu ei kehti kolmiknimedes ka väldete seadus, ei ole täheldatav, et esikohal oleks lühema vältega nimi. Kõige märgatavam ehk on asjaolu, et teine ja kolmas nimi kalduvad olema samas vältes, kuid mingeid muid suundumusi silma ei hakka.

6.1.4 Kolmiknimede häälikuline sarnasus

Nagu ilmnes ka kaksiknimede puhul, pole kolmiknimedeski häälikuline sarnasus väga levinud. Ilmselt on siingi põhjus liigse sarnasuse häirivuses, kõigi kolme nime sarnane kõla jätaks mõnevõrra koomilise mulje.

69 kolmiknime hulgas on vaid üks nimi, mille kõik kolm osist algavad ühe ja sama häälikuga – *Arvo Antti Aapeli*. Rohkem on nimesid, milles kaks nime kolmest algavad sama häälikuga (nt *Alexander Brian Anthony*, *Annina Elli Emilia*, *Ef Nei Net*, *Egon Holger Eerik*, *Kadi Kärolis Elisabeth*, *Kätlin Lisete Kärolin*, *Mariana Lisette Lee*, *Mark Michael Brian*, *Minttu Sisko Miina*, *Trinity Liisa Lotta*, *Yolanda Cathrine Christine*). Siinkohalgi oleks abi uurimustest nimede kasutuse kohta, mis selgitaksid, kas tavakasutuses on kolmest nimest üks või kaks ja kui kaks, siis millised – kas sama häälikuga või eri häälikutega algavad.

Lõpuhäälikute samasus on taas sarnaselt kaksiknimedega mõnevõrra rohkem levinud, 8 kolmiknimes lõpevad kõik nimed sama häälikuga. Kõik 8 on naisenimed. Seitsmel juhul

a-ga (Eva Maria Stina, Paula Miia Olivia, Elina Inga Anitra), ühel juhul e-ga (Anne Nadege Caroline). Jällegi on rohkem nimesid, milles kaks nime kolmest lõpevad sama häälikuga – 19, nendest 5 mehenime. Näiteid nimedest: Annina Elli Emilia, Astrid Marie Ludivine, Sofia Demi Li, Arvo Antti Aapeli, Daniel Atte Mikael, Benjamin Ike Robin, Christin Gertrud Elin, Hans Johan Markus.

Kokkuvõte

Eelnev uurimustöö eesmärgiks oli anda ülevaade Eesti kaksiknimedest. Põhiliselt keskenduti kaksiknimede struktuurile ja püüti vastata järgmistele küsimustele:

- milline on kaksiknimede silbistruktuur? Millised on erinevused mehe- ja naisenimedes, sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimedes?
- millised tegurid määravad nimede järjestuse kaksiknimes? Kas need on samad, mis määravad sõnade järjestuse paarissõnas?
- millised häälikulised sarnasused erinevad kaksiknimedes?
- kuidas moodustatakse kolmiknimesid?

Analüüsi 3092 kahe- ja enamaosalist eesnime, nendest 3023 kaksiknime ja 69 kolmiknime.

Esimesele küsimusele vastates selgus, et 32% naisenimedest on moodustatud kahe 2-silbilise nime liitmisel. Mehenimedest oli sellisel viisil moodustatud 34%. Mehenimed on märgatavalt lihtsama silbistruktuuriga ja lühemad kui naisenimed – 3- ja enamasilbilise esiosaga nimesid oli mehenimedest vaid 6,7%, naisenimedest aga 22%.

Sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimede moodustusviisides erinevusi ei ole, levinumad moodustusviisid on samad.

Teisele küsimusele vastates analüüsi kaksiknimesid nelja erineva fonoloogilise tendentsi alusel. Eesti keele paarissõnades kaldub esimesel kohal olema sõna, millel on vähem silpe, kõrgem algsilbi vokaal, obstruentsem alguskonsonant ja lühem välde. Kaksiknimedes mõjutavad nimede järjestust sarnased tendentsid. Seega paigutub kaksiknimes esimeseks tavaliselt nimi, millel on:

- 1) vähem silpe;
- 2) obstruentsem alguskonsonant;
- 3) esisilbis tagapoolsem vokaal;
- 4) lühem välde.

Kõige tugevama mõjuga on lühema nime esikoha seadus, eriti tugev on selle tendentsi mõju mehenimedes ning ilma sidekriipsuta nimedes.

Algsilbi vokaali kõrgus erinevalt paarissõnadest nimede järjestust kaksiknimes ei mõjuta. Väldete puhul aga on erinevusi mehe- ja naisenimedes. Kõikides naisenimedes kaldub esimesel kohal olema lühema vältega nimi. Mehenimedes aga on lühema vältega nimi esikohal vaid juhul, kui mõlemad nimed on mitmesilbilised.

Seega võib väita, et kaksiknimedes määravad nimede järjestuse üldjoontes samad tendentsid, mis mõjutavad sõnade järjestust paarissõnas. Suuremad erinevused naise- ja mehenimedes johtuvad silbistruktuurist. Sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimedes olulisi erinevusi ei ole. Järelikult võiks sidekriipsuga ja sidekriipsuta nimesid eri nimetüüpideks pidada ehk kasutuse seisukohalt, kuid see nõuaks vastavaid uuringuid.

Häälikulise sarnasuse määras on kaksiknimedes erinevusi võrreldes kaksikute nimedega. Kaksikute nimesid püütakse harilikult siduda suurema sarnasuse abil. Kaksiknimedes muutub liiga suur häälikuline sarnasus häirivaks, seetõttu hõivavad alliteratsioon ja teised häälikulised sarnasused (pikk vokaal või diftong mõlema nime esisilbis) kaksiknimedes väga väikese osa. Küll aga kalduvad kaksiknimed lõppema sama häälikuga.

Kuigi Eestis on seadusega lubatud anda lapsele kuni kolm eesnime, kasutab seda võimalust väike osa vanematest. Suure tõenäosusega ei kasutata kõiki kolme nime käibenimena.

Kolmiknimed on tavaliselt moodustatud kolmest lahku kirjutatud nimest. Harilikult on kolmiknimes ühepikkused kas kõik nimed või vähemalt kaks nime kolmest. Kui nimed on erineva silpide arvuga, on teine nimi suurema tõenäosusega kolmandast lühem. Tavaliselt on kolmas nimi kõige pikem. Esimese ja teise nime omavahelist järjestust mõjutab esisilbi vokaali teise formandi sagedus – esikohal on nimi, millel on esisilbis on tagapoolsem vokaal.

Sarnaselt kaksiknimedega ei püüta kolmiknimedes liiga suure häälikulise sarnasuse poole. Juhtumeid, kus ühesugune häälikuline joon (sama algus- või lõpuhäälik) esineks kõigis kolmes nimes, on väga vähe. Küll aga on tavaliselt sarnaste joontega kaks kolmest nimest. Sarnasus algab juba silbistruktuurist – nagu öeldud, on vähemalt kaks kolmest nimest on suure tõenäosusega sama silpide arvuga, samuti üsna tihti algavad või lõpevad kaks kolmest nimest sama häälikuga. See annab põhjust oletada, et just kahte sarnast nime võidakse kasutada käibenimedena.

Kasutatud allikad

Alender, Eve, Kairit Henno, Annika Hussar, Peeter Päll, Evar Saar 2002. Nimekorralduse analüüs. Haridusministeeriumi ja Eesti Keele Instituudi koostööleping 10-10/346 (2002). Käsikirjaline materjal. Eesti Keele Instituut, Tallinn.

Alhaug, Gulbrand 1996. Name, status and gender: on the use of initial letter instead of full first name in Norway in the 19th century. – Proceedings of the XIXth International Congress of Onomastic Sciences Aberdeen, August 4.–11. 1996. Edited by W. F. Nicolaisen, pp. 3–10.

Barry III, Herbert, Aylene S. Harper 1996. Phonetic differentiation between first names of boys and girls. – Proceedings of the XIXth International Congress of Onomastic Sciences Aberdeen, August 4.–11. 1996. Edited by W. F. Nicolaisen, pp. 40–46.

Besnard, Philippe, Guy Desplanques 1986. La cote des prénoms hier, aujourd'hui et demain. Editions Balland.

Blomqvist, Marianne 1999. Forenames in Swedish-speaking Finland today. – Patronymica Romanica 15. Onomastik. Akten des 18. Internationalen Kongress für Namenforschung Trier 12.–17. April 1993. Band III. Namensoziologie, pp. 105–109. Tübingen, Max Niemeyer Verlag.

Dunkling, Leslie Alan 1977. First names first. Gale Research Company, Book Tower, Detroit, Michigan, USA.

Eek, Arvo, Einar Meister 1994. Eesti vokaalide sihtväärtused hääldus- ja tajuruumis. – Keel ja Kirjandus nr. 7, lk 404–413.

Halonen, Johanna 1994. Kolmisjäseniset etunimiyhdistelmat. Äänteelliset lainalaisuudet etunimien yhdistelyssä. Seminaarityö 1 lehtori Irmeli Pääkkösen johtamassa seminaarissa 29.11.1994. Oulun yliopisto. Suomen ja saamen kielen laitos.

Henno, Kairit 1999. Miks on vaja isikunimeseadust? – Õiguskeel nr. 3, lk 8–14.

Henno, Kairit 2000. Poeglaste eesnimed Pöide eesti koguduse 1801.–1840. a sünniregistreis. – Emakeele Seltsi aastaraamat 44–45. Tartu.

Henno, Kairit 2003. Antroponomastika. Loengumaterjal.

- Hint, Mati** 1998. Häälikutest sõnadeni. Eesti keele häälikusüsteem üldkeeleteaduslikul taustal. Tallinn.
- Hussar, Annika** 1998. Eestlaste eesnimedest aastatel 1930–1990. Magistritöö eesti keele alal (käsikiri Tartu Ülikooli raamatukogus). Tartu.
- Hussar, Annika** 2000a. Eestlaste nimemood XX sajandil. – Oma Keel, nr 1, lk 28–33.
- Hussar, Annika** 2000b. Ütle üks ilus poisilapse nimi. – Eesti Päevaleht 5. aprill.
- Hussar, Annika** 2001. The use of first names in the Russian and Estonian-Russian mixed families in Estonia. – Congressus Nonus Internationalis Fenno-Ugristarum. Pars IV. Dissertationes sectionum: Linguistica I, pp. 391–397. Tartu.
- Isikunimeseaduse eelnõu** 2002. <http://www.sisemin.gov.ee/atp/index.html?id=2638>
- Ivask, Eelika** 2002. Eesti praegune nimepruuk (Tartu 1991.–2000. a sünniregistrite näitel). Diplomitöö (hoiul TÜ eesti keele õppetoolis). Tartu.
- Johansen, Anfinnur** 1993. The Faroes' first Personal Names Act. – Studia Anthroponymica Scandinavica 11, pp.103–106.
- Kálmán, Béla** 1989. A nevek világa. (IV. átdolgozott kiadás.) A Magyar Köztársaság Művelődési Miniszteriumának ajándéka. Debrecen.
- Kiviniemi, Eero** 1982. Rakkaan lapsen monet nimet. Espoo.
- Kiviniemi, Eero** 1986. Vornamen in Finnland 1880–1980. –, Studia Anthroponymica Scandinavica 4, s. 73–102.
- Kiviniemi, Eero** 1993. Iita Linta Maria. Etunimiopas vuosituhanen vaihteseen. Helsinki.
- Kiviniemi, Eero** 1999. Aktuelle Vornamentrends in der finnischsprachigen Bevölkerung Finnlands. – Patronymica Romanica 16. Onomastik. Akten des 18. Internationalen Kongress für Namenforschung Trier 12.–17. April 1993. Band III. Namensozologie, s. 76–82. Tübingen, Max Niemeyer Verlag.
- Kull, Rein, Peeter Päll** 1987. Eesnimede valikust ja tarvitamisest. – Edasi 29. juuli, lk 4
- Ladó, János** 1971. Magyar utónévkönyv. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Lampinen, Arja** 1999. *Iloisa Sisko ja Reima Veikko* – miten kaksosten nimet muodostavat parin? – Sananjalka 41, s. 81–87.
- Mackensen, Lutz** 1969. Das grosse Buch der Vornamen. München.

- Mihkels, Andres** 1987. Keelatud Anna-Liisa? – Edasi, 16. jaanuar, lk 4
- Mikkonen, Pirjo** 1987. Etunimeksi *Pipa, Bobby* tai *Tarya*?. – Virittäjä 3, s. 444–448.
- Must, Hildegard** 1960. Lühike ülevaade eestlaste eesnimedest. – Virittäjä 4, lk 372–378
- Naumann, Horst, Gerhard Schlimpert, Johannes Schultheis** 1988. Vornamen heute. VEB Bibliographisches Institut. Leipzig.
- Nuessel, Frank** 1992. The Study of Names. A Guide to the Principles and Topics. Greenwood Press. Westport, Connecticut. London.
- Närhi, Eeva Maria** 1993. Soome nimemäärused ja nende ellurakendamine. – Keel ja Kirjandus nr. 6, lk 335–343.
- Palli, Heldur** 1959. Eesti isikunimedest Harju- ja Järvemaal XVI sajandil. – Keel ja Kirjandus nr. 10, lk 595–608.
- Perekonnaseadus** 1998. – Perekonnaseadus. Abieluvararegistri seadus. Tallinn.
- Rajandi, Edgar** 1966. Raamat nimedest. Tallinn.
- Rajandi, Edgar, Helmut Tarand** 1967. Meie praegune nimemaitse. – Keel ja Kirjandus, nr 9, lk 528–536.
- Rakendusaktid** 2002 = Rakendusaktide eelnõude kavandid.
<http://www.sisemin.gov.ee/atp/?id=2683>
- Riive, Henn** 1987. Keelatud Anna-Liisa? Anna-Liisa jälle vaba. – Edasi, 29. juuli, lk 4
- Rootsmäe, Lemming** 1969. Võnnu kihelkonna isikunimed XVIII sajandil. – Keel ja Kirjandus, nr 10, lk 623–624.
- Saarelma-Maunumaa, Minna** 1997. Finnish personal names in Ovamboland, Namibia. – You name it. Perspectives on onomastic research. Studia Fennica Linguistica 7, pp. 274–281.
- Seibicke, Wilfried** 1978. Zur Geschichte der Bindestrich-Vornamen. – Name und Geschichte. Henning Kaufmann zum 80. Geburtstag. Herausgehen von Friedhelm Dehus und Karl Pachner, s. 149–161. Wilhelm Firk Verlag. München.
- Seibicke, Wilfried** 1982. Die Personennamen im Deutschen. Walter de Gruyter. Berlin, New York.
- Seibicke, Wilfried** 1991. Vornamen. Frankfurt am Main.

- Seppo, Raivo** 1994. Eesti nimeraamat. Tallinn.
- Sigmundsson, Svavar** 1992. New Icelandic Personal Names Act. – *Studia Anthroponymica Scandinavica* 10, pp. 89–90.
- Suslova, Anna, Aleksandra Superanskaja** 1991. O russkih imenah. Leningrad.
- Svanevik, Anne** 1991. Norway's most recent legislation on personal names compared with the new laws in Denmark, Sweden and Finland. – *Studia Anthroponymica Scandinavica* 9, pp. 131–132.
- Teder, T** 1939. Perekonnaseisumetniku käsiraamat. Siseministeeriumi Administratiiv-ala Kirjastuse väljaanne.
- Villa Basalo, Susana** 1996 . By-names in the death-notice of the Asturian press from January to June 1995. – Proceedings of the XIXth International Congress of Onomastic Sciences Aberdeen, August 4.–11. 1996. Edited by W. F. Nicolaisen, pp. 321–327.
- Väljataga, Märt** 1992. Paarissõnad eesti keeles. Diplomitöö (hoiul TÜ eesti keele õppetoolis). Tartu.
- Withycombe, E. G.** 1977. The Oxford Dictionary of English Christian Names. (Third Edition.) Oxford University Press.

The Structure of Estonian double first names

Summary

The aim of the paper was to give an overview of Estonian double names. In order to this a list of 3092 Estonian names was analysed. 3023 of these were double names and 69 triple names. There were 1698 names with hyphen and 1325 without hyphen. Basically it was concentrated on structure of double names and the aim was to answer the following questions:

- Which is the syllabic structure of the double names?
- Which are the rules to determine the order of names in double names? Are these the same that determine the linear order of words in binomial?
- Which phonetic similarities are there in double names?

In Estonia the names with hyphen or without it are not considered as different name types, therefore it was attempted to verify if there are structural difference, which would give the reason to draw distinctions between the two groups. There has been a presumption that in course of time there will develop a tradition in Estonia, as it is common in Finland to use the hyphenated names as whole in everyday life. Only one from separately written names is used as the main common name in Finland.

In the same time it was tried to determine if there are any differences between the male and the female names.

In the first chapter of present research it was abstracted the history and development of double names in different countries.

In the second chapter there was analysed names using M. Väljataga's research about Estonian binomials as basis. Studying the syllabic structure of the names it appeared that 32% of female names are constructed by uniting two two-syllabic names. 34% of male names are constructed the same way. The greatest difference between the male and the female names is consequence of syllabic structure. Male names have noticeably more

simple syllabic structure and they are shorter than female names. There are only 6,7% male names with 3 and more syllabic first part, but 22% of female names with the same tendency. There are no distinctions between making up names with hyphen or without it, most common constructing ways are the same.

It was carried through the analyses based on four different phonological tendencies to find which factors determine the order of names in double name. In Estonian binomials the first word is mostly the shorter one. Also the word, which first syllable vowel has higher pitch, which has more obstruent initial consonant and shorter quantity, is the first. It turned out that the order of components in double names is influenced generally by the same tendencies.

Therefore the order of the components in Estonian double names are influenced by following phonological rules:

- 1) The shorter name is the first,
- 2) The name with the more obstruent initial consonant is the first,
- 3) The name with lower second format frequency of the first syllable vowel is the first,
- 4) The name with shorter quantity is the first.

The most significant of them is the shorter-name-first act, especially noticed in male names and in names without hyphen.

Unlike binomials the first syllable vowel's pitch doesn't affect the order of the names in double names. In case of quantities there are some differences between the male and female names. In every female name, the first one is usually name with shorter quantity. In male names this tendency obtains only in case the both names are polysyllabic.

Therefore there are dissimilarities between the male and female names, but not between names with or without hyphen. Consequently considering their usage, those could be taken as different name types, but this requires appropriate research.

It has been studied the pairs of twins' names in many countries. Mostly the names are connected with phonetic similarity. Double names are in certain ways comparable with

twins' names – in case of these names there is an attempt to harmony. However too considerable similarity in double names would turn disturbing especially when both names are used in everyday life. Thereby the alliteration and other phonetic similarities (long vowel or diphthong in the first syllable of both names) engage a very little part in double names. On the other hand the double names have the tendency to end with the same sound.

In Estonia it is permitted by the law to give the child up to 3 names, but this opportunity is rarely used. Most likely the triple name is not used as whole in every day life.

The triple names are usually constructed from three separately written names. Usually all or at least two of three names are on the equal length. When the names have different number syllables, the second one is more likely shorter than the third one. Usually the third name is the longest one. Mutual arrangement of the first and the second name is influenced by the frequency of the second formant of the first syllable vowel – the first place has the name which first syllable has more rearward vowel.

Similarly to double names there isn't noticed too great phonetic similarity in triple names. There are very few cases where the same phonetic feature (same beginning or ending sound) is used in every three names. In the same time two out of three names have the same traits. The similarity begins with the syllabic structure – like mentioned at least two out of three names have very likely the same number of syllables. It is also quite common, when two out of three names begin or end with the same sound. This gives the reason to presume that these names are used in everyday life. As far it is known the usage of double nor the triple names hasn't been studied in Estonia.